EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 296, Nisan 2015

7 Haziran seçimleri ve siyasal tablo

Sermaye düzeninin hesapları ve seçimler

Türkiye yeni bir genel seçim sürecinde. 7 Haziran seçimleri düzen siyasetine egemen bugünkü kararsız dengenin nasıl ve ne yönde değişeceğine açıklık getirecektir.

Birçok kimse bu seçimin Türkiye'nin kaderi bakımından taşıdığı özel önemden sözediyor ve bunu da ne edip edip AKP'nin önünün kesilmesi hedefine bağlıyor. Devrimci ya da sosyalist olmak iddiasındaki solun ezici çoğunluğuna egemen oportünist seçim politikaları da esasen bu aynı kaygıya ve hedefe dayandırılıyor. Bunun gerisinde AKP'yi hala da yükselen, gücünü ve canlılığını koruyan, düzenin dış ve iç egemenleri tarafından herşeye rağmen tercih edilen ve dolayısıyla desteklenen bir parti olarak görmek yanılgısı var. Oysa karşı karşıya bulunduğumuz çürüyüp kokuşmuş, moral üstünlüğünü çoktan yitirmiş, toplumsal-siyasal meşruiyeti fazlasıyla tartışmalı, dünkü baş destekçileri için bile gelinen yerde soruna dönüşmüş, bütün bunların bir sonucu olarak kendi içinden de çatlama potansiyeli alabildiğine yüksek bir AKP gerçeğidir.

Dolayısıyla gerçekte sözkonusu olan, onüç yılı bulan bir süredir hükümet eden ve 2009'dan beri de iktidar dizginlerini ele almış bulunan, fakat buna rağmen istediği türden bir rejimi topluma dayatmakta ciddi biçimde zorlanan, gerçekte artık bu olanağı yitirmiş de olan, bu arada boğazına kadar yolsuzluğa, hırsızlığa, suça batmış, toplumun önemli bir kesimi nezdinde öfke ve nefret konusu, keyfiliği ve kuralsızlığı bir yönetim biçimi haline getirerek rejimin tüm dengelerini bozmuş, bu nedenle sermaye düzeninin uzun vadeli çıkarları için de artık bir tehdide dönüşmüş dinci iktidarın kaderidir. Gelinen yerde ne emperyalist efendiler, ne onlarla kader birliği içindeki büyük sermaye çevreleri, ne önemli ve etkili bir bölümüyle toplum, ne de özel olarak ilerici toplumsal muhalefet, dizginlerini Tayyip Erdoğan'ın tuttuğu bir iktidar gücü olarak AKP'ye katlanacak durumdadır.

Öte yandan, emperyalizmin bölgesel çıkarları ve ihtiyaçları için bir "ılımlı İslam" projesi olarak gündeme getirildiği çoktandır ayyuka çıkmış bulunan AKP, gelinen yerde bu açıdan da herhangi bir ihtiyaca yanıt vermek bir yana, tersine aşılması gereken bir engele dönüşmüştür. Sözkonusu proje Ortadoğu'nun toplamında iflas etmiş, sahipleri tarafından bir yana itilmiş, emperyalist dünya çıkarlarının gerektirdiği yeni tercihlere ve yollara yönelmiştir. Bu, Türkiye için zaten bir soruna dönüşmüş bulunan AKP'nin, emperyalizmin bölgesel çıkar ve tercihleri için de artık amaca uygun bir araç olmaktan çıktığı anlamına

gelmektedir.

Bütün bunlardan çıkan sonuç, önümüzdeki dönemde Tayyip Erdoğan'ın belirleyici konumda bulunduğu bir AKP iktidarının bir biçimde son bulacağıdır. 7 Haziran seçimleri tam da bunun nasıl, ne yönde ve ne yolla olacağına açıklık getirmek bakımından önem taşımaktadır.

Emperyalistler ve büyük bir bölümüyle işbirlikçi büyük burjuvazi süreci düzenin dengelerin çok sarsmadan, bu arada toplumsal muhalefetin önünü kontrolsüzce açacak boşluklara ya da zaafiyetlere meydan vermeden yönlendirmek istemektedirler. Göründüğü (ve bazı sermaye kalemleri tarafından daha şimdiden dile getirildiği) kadarıyla bunun yolu, seçimlerden nispeten zayıflayarak çıkmış bir AKP'yi seçimlerden nispeten güçlenerek çıkmış bir muhalefetle dengelemek, bu arada olanaklı olduğunca bir AKP-CHP koalisyonunu zorlamaktır. Burada sorun, hala da önemli bir seçmen desteğine sahip ve herşeye rağmen düzenin egemenlerine hizmette kusur etmeyen AKP'yi tümden gözden çıkarmak değildir. Aşırı yıpranmışlığı ve seçmen desteğindeki nispi zayıflama ne olursa olsun, bugünün koşullarında AKP'yi dışlayacak çözümlerin henüz olanaklı olmadığı konusunda emperyalist dünya ve Türk burjuvazisi yeterince gerçekçidir. Bu nedenle sözkonusu olan dışlamak değil fakat denetim altına almak, yeniden "limitlerin içi"ne çekmek, bu koşulla ondan hala da yararlanmaya devam etmektir. Bu yararlanmaya bizzat bozduğu toplum ve devlet düzeni dengelerini onarmak da dahildir. Bunun olabilmesi ise bir yandan AKP'nin seçmen desteğindeki hissedilir bir zayıflamayı, öte yandan Tayyip Erdoğan'ın parti üzerindeki bugünkü türden kesin kontrolünü kırmayı gerektirmektedir. 7 Haziran seçimlerinin sonuçları bunun olanaklarına ve ne biçimde gerçekleşeceğine açıklık getirecektir.

Bu çerçevede gündemdeki seçimlerin sonucu en çok merak edilen konularından ilki AKP'nin alacağı oy oranıysa, ötekisi de HDP'nin barajı aşıp aşamayacağıdır. AKP'nin oy desteğinde ciddi bir azalma ve HDP'nin barajı aşması bir arada gerçekleşirse, emperyalizm ve büyük bir bölümüyle işbirlikçi büyük burjuvazinin arzuladığı bir seçim sonucu tablosu ve dolayısıyla parlamento aritmetiği oluşmuş olacaktır. Burada HDP'nin barajı aşması özellikle kritik önemdedir ve TÜSİAD eksenli büyük sermaye çevrelerinin, onların denetimindeki medya organlar ile hizmetindeki kalemlerin HDP konusundaki son derece pozitif tutumlarının gerisinde, kuşkusuz Kürt sorununu denetim altında tutmak arzusunun yanısıra, aynı zamanda bu vardır.

Fakat kuşkusuz bu türden bir parlamento aritmetiğinin oluşması, arzulanan türden bir hükümet biçiminin bundan kolayca çıkabileceği anlamına gelmemektedir. Buradaki zorluk AKP'den çok CHP'nin konumundan kaynaklanmaktadır. Uzun yılların iktidar saltanatı sürecinde alabildiğine yıpranmış, büyük tepkilerin ve öfkelerin hedefi haline gelmiş, suç dosyası alabildiğine kabarık bir AKP, hele de hükümet kurabilecek bir çoğunluğu yitirdiği bir durumda, düzenin efendilerinin arzuladığı bu türden bir "büyük koalisyon"u pekala kendisi için yumuşak, kazasız belasız bir geçiş imkanı olarak görebilir. Fakat ona bu imkanı verecek, böylece gerçekte ona payandalık yapacak olan bir CHP, bunun altından kolay kolay kalkamaz. Kendi iç dengeleri bakımından olduğu kadar, tabanı ve seçmeni bakımından da. Bu nedenle de bu türden bir hükümet ortaklığına kolayca cesaret etmesi beklenemez. (Cumhurbaşkanlığı seçimindeki tutumunun da gösterdiği gibi, bugünkü CHP'den herşey beklenebileceğini de unutmamak kaydıyla...)

Dolayısıyla bahsi geçen "büyük koalisyon" çok arzulansa da öyle kolay gerçekleşecek bir iş değildir. Yine de bu türden bir çözümün mantığına, dolayısıyla

düzenin egemenleri için amaca uygunluğuna, halen sermaye düzeninin karşı karşıya bulunduğu en önemli sorunlardan giderek bakmak yararlı olacaktır. Zira emperyalizmin ve işbirlikçi büyük burjuvazinin acil ve öncelikli ihtiyaçlarını bilmek, siyasal sürecin seyrini anlamak bakımından her zaman için önemlidir.

Bu çerçevede aciliyeti yönünden başlıca dört temel sorundan sözedilebilir:

Bunlardan ilki, belirtileri gitgide çoğalan muhtemel bir ağır ekonomik kriz durumudur. Böylesi bir krizin gerektirdiği önlemleri nispeten kolayca almak ve bunun yol açabileceği toplumsal sonuçları aynı kolaylıkla göğüslemek, işbirlikçi büyük burjuvazi için en öncelikli sorun olacaktır. Emekçi kitlelerin ileri, sola, dolayısıyla da eyleme açık kesimlerini tutabilecek bir koalisyon ortağı olarak CHP'nin oynayabileceği rol öncelikle bu sorun üzerinden belirmektedir. Emperyalizmin ve uluslararası finans çevrelerinin güvenilir adamı Kemal Derviş ile şimdiden yapılan görüşmeler ve gerektiğinde "dışarıdan görev alma" konusunda varılan mutabakat, CHP'nin bu misyona bugünden hazır ve hevesli olduğuna bir gösterge sayılabilir.

İkincisi dış politikada, özellikle de Ortadoğu politikasındaki büyük çöküntüdür. Kendi öz ihtiyaçlarının yanısıra ABD önderliğindeki batılı emperyalist blokun bölgedeki yeni hamleleri, Türk burjuvazisi için bu çöküntünün bir an önce onarılmasını, yeni duruma hızla uyumu olanaklı kılacak politikaların gündeme getirilmesini gerektirmektedir. Bu ise sözkonusu çöküntünün dolaysız sorumlusu ve ağır suçlusu olan AKP ile başarılabilecek türden bir iş değildir. CHP, bu konuda da amaca ve ihtiyaca son derece uygun bir koalisyon ortağı olarak durmaktadır orta yerde. AKP'nin diz boyu iflasla sonuçlanan maceracı politikalarına karşı Mısır, Suriye ve Irak konusunda izlediği farklı politikalar ve bu doğrultuda bu ülkelerle ilişkilerde sergilediği pratik inisiyatif, CHP'nin böyle bir misyonu üstlenmesini ayrıca kolaylaştırmaktadır.

Üçüncü temel konu, Kürt sorunudur. Gelinen yerde tıkanan ve fiilen beklemeye alınan "Kürt açılımı"nı yeni adımlarla ileriye taşımak artık AKP'nin gücünü aşmaktadır. "Kürt açılımı" bir AKP tercihi olarak değil, fakat işbirlikçi burjuvazinin tam desteğine sahip bir ABD politikası olarak gündeme gelmişti. Bu politikanın taşıyıcısı olarak AKP'nin yaptığı ise kendi payına da bundan en iyi şekilde yararlanmak oldu. Bu sayede bir yandan emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin desteğini bir de bu nedenle alırken, öte yandan çatışmanın sürdüğü bir durumda doğabilecek hızlı yıpranmanın sonuçlarından kendini yıllar boyunca korumuş oldu. Dahası toplumu fazlasıyla yormakta olan bir sorunu çözebilecek parti imajı yaratarak bunun üzerinden ayrıca prim yaptı, toplumsal ve bu arada seçmen desteğini buradan da güçlendirdi.

Fakat AKP bu konuda artık tüm imkanlarının ve de manevralarının sonuna gelmiş durumdadır. Bu alanda atılmayı bekleyen adımları kendi başına atmak gücünden, cesaretinden ve dahası niyetinden yoksundur. Oysa sorunun denetim altında tutulması ve belli tavizlerle bir biçimde yatıştırılması, gelinen yerde emperyalizm ve sermaye düzeni için her zamankinden daha büyük bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaca bugün için çok olanaklı görünmeyen bir "milli koalisyon" değilse bile (zira Kürt sorununda dizginsiz bir şoven çığırtkanlık MHP'nin bugünkü varlık nedeni ve olanağıdır), meclisin iki büyük partisine dayalı bir "büyük koalisyon" pekala yanıt verebilir. CHP, son yıllarda bu konuda da bir rol üstlenmeye, dolayısıyla sorumluluğu paylaşmaya hazır olduğunun sayısız işaretini zaten vermiş durumdadır ve muhtemel bir büyük koalisyona işin bu cephesinden de hazırdır.

Dördüncü bir temel önemde konu ise, AKP'nin toplum ve özellikle de devlet

düzeninde yarattığı tahribatın düzenin uzun vadeli çıkarları doğrultusunda bir ölçüde olsun onarılmasıdır. AKP'nin bizzat yarattığı bir tahribatın onun büyük ortak olarak bulunacağı bir hükümetle onarılması düşüncesi kuşkusuz fazlası ile tuhaftır. Ama durum budur ve bu düzenin efendileri payına bir açmazın da ifadesidir. Yine de Tayyip Erdoğan'ın etkisizleştirildiği bir durumda (ki "büyük koalisyon" tam da bu anlama gelecektir, dahası ancak bu durumda olanaklı olabilecektir), bu alanda hiç değilse topluma bu izlenimi verebilecek belli manevralar yapılabilecektir. CHP'nin topluma kendi yönünden pozitif misyon olarak sunmaya çalışacağı en önemli malzeme de bu alanda yapılacaklar olacaktır. Fakat bu aynı zamanda AKP payına bir yandan, yarattığı durumun ve elde ettiği kazanımların hiç değilse bir süre daha önemli ölçüde korunması ve öte taraftan, sayısız ağır suçun hesabından yine hiç değilse şimdilik kurtulması anlamına gelecektir.

Sermaye düzeni payına burada sıralanan bu dört temel sorunun oluşturduğu acil ihtiyaca yanıt verebilecek en uygun hükümetin bir AKP-CHP koalisyonu olduğuna kuşku yoktur. Emperyalist odakların ve işbirlikçi büyük burjuvazinin tüm çabasını buna yönelteceğinden de kuşku duyulmamalıdır. Öte yandan, "açılım"ın sürdürülmesi ve Kürt sorununda tatmin edici bazı tavizlerin verilmesi durumunda, böylesi bir koalisyona dışardan Kürt hareketinin (dolayısıyla HDP'nin) destek vermesi de ihtimal dahilindedir.

Bütün bunlarla, bugünkü koşullarda emperyalizmin ve büyük burjuvazinin çıkar ve dolayısıyla arzularına en uygun bir alternatiften sözettiğimizi yineleyelim. Gerçekte ise, oluşacak parlamento bileşimine da bağlı olarak, bir dizi başka alternatif olanak dahilindedir. Gelinen yerde AKP, hele de Tayyip Erdoğan'ının denetimindeki bir çıkar şebekesi olarak AKP, emperyalizmin ve burjuvazinin öncelikli ihtiyaçlarından çok artık kendi derdindedir. Bu nedenle de yılları bulan kazanımlarını korumak ve ağır suçlarının hesabından kurtulmak için her yolu deneyecektir. Bunun için MHP ile olduğu kadar HDP ile de işbirliğinin yollarını arayacaktır. Kendi konumunu korumak ve yeni bazı hedeflere ilerleyebilmek için muhtemel muhataplarına önemli tavizler vermekten de geri durmayacaktır.

Fakat tüm bunların şimdiden kesin olan sonucu, halihazırdaki siyasal krizin yeni bir düzeyde ağırlaşmasından başka bir şey olmayacaktır. AKP'nin tek başına hükümet olmak olanağını elde ettiği ve Tayyip Erdoğan'ın da AKP üzerinde bugünkü türden bir denetimi koruyabildiği bir durum ise, kesin olarak büyük toplumsal çalkantılara kapının ardına kadar aralanması anlamına gelecektir. Bundan da, bir yandan büyüyerek daha inatçı bir biçimde sokaklara taşacak bir toplumsal muhalefet, öte yandan ise tam da bu durumdan yararlanarak emperyalizmin ve büyük burjuvazinin bizzat özendirip tezgahlayacağı bir askeri darbe de dahil herşey çıkması ihtimaller dahilindedir.

Kürt sorunu, Kürt hareketi ve seçimler

Gündemdeki seçimlerde konumları, çıkarları ve hedefleri birbirinden alabildiğine farklı kesimlerin ortak umudu, arzusu ve dolayısıyla hedefi, HDP'nin barajı aşmasıdır. Denebilir ki bu 7 Haziran seçimlerinin en dikkate değer yönlerinden biridir. Fakat bu öylesine sıradan sayılacak, olağan karşılanacak bir durum da değildir. Muhakkak ki gerisinde önemli bir toplumsal-siyasal mantık vardır. Görünürdeki nedene bakılırsa bu ortaklığı sağlayan, AKP'nin şerrinden artık nihayet kurtulabilmek ortak arzusudur. Kuşkusuz bu doğrudur da. Ama bunu da olanaklı kılan daha temelli nedenlerle birlikte ele alınmazsa eğer, bu yüzeysel gözlem temel önemde bazı gerçeklerin üstünü örtmek işlevi görür.

Kürt sorunu son on yılda bölgesel planda çok büyük mesafeler katetti. Sorun tam olarak uluslararasılaştı ve Kürtler Ortadoğu'nun örgütlü etkin bir gücü haline geldiler. Güney Kürdistan'da fiilen bağımsız devlet oldular. Batı Kürdistan'da devletleşme doğrultusunda önemli kazanımlar elde ettiler. Türkiye'de ise "çözüm süreci" üzerinden fiilen ve gelinen yerde artık bir biçimde resmen de devletin muhatabı durumundalar.

Bütün bunları kolaylaştıran gelişmeler emperyalizmin Irak işgali ile başladı. İşgale tam destek veren Güney Kürtleri bunun karşılığı olarak fiilen bağımsız bir devlet olmak olanağı elde ettiler. Aynı gelişme Türkiye'deki Kürt hareketinin İmralı teslimiyetiyle oluşmuş büyük moral yıkımı atlatmasını, hızla toparlanıp etkin bir güç olarak yeniden sahnede yer almasını kolaylaştırdı. Bir yandan bu gelişme, öte yandan Irak'taki gelişmeler ve dolayısıyla Güney Kürdistan gerçeği, ABD'nin de özel bir biçimde özendirmesi ve desteğiyle, Türk burjuvazisini Kürt sorununda bazı adımlar atmaya yöneltti. "Kürt açılımı" böylece gündeme geldi.

Bu arada Suriye'de iç savaş ve emperyalizmin buna aktif müdahalesine yolaçan gelişmeler yaşandı. Bu Kürtlere bu cepheden de önemli fırsatlar yarattı. Durumu başarıyla değerlendiren PKK eksenli Kürt hareketi, Kürdistan'ın bu bölgesinde de önemli fiili mevziler elde etti. Bunu ise IŞİD'le bağlantılı gelişmeler izledi. ABD emperyalizmi liderliğindeki emperyalist koalisyonun IŞİD'e karşı birleşik savaş ilan ettiği bir dönemde, PKK eksenli Kürt hareketi IŞİD'e karşı etkili bir direniş odağı olarak öne çıktı. Böylece de emperyalist koalisyonla yolları kesişmiş oldu. Önce Şengal ve ardından Kobane direnişleri, PKK'nin emperyalist batı dünyasındaki imajını hızla düzeltti. PKK, PYD üzerinden de olsa emperyalist dünyada resmen muhatap alınır konuma ulaştı. Halen resmen değilse bile fiilen bizzat PKK'nin kendisi ile de bu türden ilişkilerin kurulmuş olduğundan kuşku duyulmamalıdır. Süreç bu ilişkilerin aleni ve resmi ilişkiler halini alması yönünde ilerlemektedir.

IŞİD'le bağlantılı bu son gelişmelerin öncesinde, 2012 sonbaharında, TKİP IV. Kongresi, Kürt sorunu ve hareketi ile ilgili olarak genel bir bilanço çıkarttıktan sonra, şu değerlendirmeyi yapıyordu:

"Bütün kazanımlarına ve çoğalan avantajlarına rağmen bölgenin toplamında Kürt sorununun akibeti henüz belirsizliğini korumaktadır. Bunun gerisinde bölgenin yeni altüst oluşlara gebe olması gerçeği ile birlikte bölge gericiliğinin halihazırdaki gücü vardır. Belirsizliklerle dolu bu istikrarsızlık ortamında Kürt halkı kendi gücüne dayandığı ve bölge halklarıyla devrimci kader birliği çizgisinden kopmadığı ölçüde süreçten en iyi kazanımlarla çıkmayı başarabilecektir. Emperyalizmin bölgeyi kendi çıkarlarına göre yeniden şekillendirme çabalarından yarar umduğu ve daha da kötüsü buna alet olduğu ölçüde ise bölge halklarıyla birlikte bunun acısını çekmek akibetiyle yüzyüze kalacaktır.

"Hâlihazırdaki Kürt ulusal hareketlerinin devrimci bir konum ve kimlikten yoksun olmaları Kürt özgürlük mücadelesinin en büyük sorunudur. Yine de mevcut Kürt hareketleri arasında konum ve kimlik bakımından temel önemde farklılıklar vardır. Güney Kürdistan'ın Kürt partileri tümüyle emperyalizmin hizmetinde hareket ediyorlarken, Türkiye, Suriye ve İran'daki Kürt partileri, kuşkusuz büyük ölçüde PKK sayesinde, cepheden mücadeleye konu etmeseler bile emperyalizme karşı mesafeli durmakta, emperyalist planlara alet olmayı reddetmekte, tersine bölge halklarıyla yakınlığa ve dayanışmaya önem vermektedirler." (***TKİP IV. Kongresi Bildirisi***, Ekim 2012)

Bu değerlendirme temelde hala da geçerlidir. Fakat IŞİD'le bağlantılı gelişmelerin ortaya yeni bir durum çıkarmakta olduğu da bir gerçektir. PKK'nin

bu alandaki başarısı, onu emperyalist dünya nezdinde meşrulaştırmaya başladığı ölçüde, onun emperyalist dünyaya bakışı da hızla değişmektedir. Bu süreç, özellikle Kobane'den beri hız kazanmıştır ve sonuçları Türkiye'ye de aynı hızla yansımaktadır.

Kürt sorununun bölge düzeyinde aldığı yeni boyutlar, Kürtlerin son on yılda bölgesel düzeyde elde ettikleri son derece önemli mevziler, buna bağlı olarak PKK'nin bölgesel düzeyde önemli ve etkin bir güç olarak öne çıkması gerçeğin bir yanıdır. Gerçeğin öteki yanında ise İmralı ile birlikte girilen yeni yol var. Bu yola gerçekte daha '90'lı ilk yıllarda "siyasal çözüm" çizgisi üzerinden girilmiş olmakla birlikte, köklü bir konum ve kimlik değişimi İmralı ile birlikte gerçekleşti. Devrime dayalı stratejik amaçlar, kategorik olarak devrimin kendisi, tümüyle terkedildi. Kürt sorununun çözümü için emperyalist dünya sistemi ve Türkiye'nin kurulu toplumsal düzeni esas alındı. İmralı'dan beri ulusal mücadele artık bu çerçevede sürdürülmekte, kendini emperyalist dünya sistemine ve Türkiye'nin kurulu düzenine kabul ettirmek ve ulusal istemleri zaman içinde büyüyen tavizler olarak elde etmek çizgisi izlenmektedir.

Amacımız burada konunun ayrıntılarına girmek değildir, bu komünistler tarafından birçok vesileyle ve yeterince yapılmıştır. Burada bizi ilgilendiren sonuç, bizzat emperyalist merkezler ve onlarla işbirliği içindeki büyük burjuvazinin Kürt sorununda olduğu kadar Kürt hareketiyle ilişkilerde bunca yumuşamasının, bu denli hoşgörülü davranır hale gelebilmesinin gerisindeki mantıktır. Kürt hareketi emperyalizme karşı mücadeleyi çoktan bir yana bırakmıştır; artık kendi konumu ve çıkarları üzerinden onunla uyumlu bir işbirliğinin yollarını aramakta ve zorlamaktadır. Aynı şekilde Türkiye'nin bugünkü sınıf düzeniyle de esaslı bir sorunu yoktur, tüm çabası onu esas olarak da Kürt sorunu üzerinden siyasal bir reforma zorlamaktır. "Cumhuriyet'in demokratikleştirilmesi" ya da "demokratik cumhuriyet" hedefi bu anlama gelmektedir.

Bu, Türkiye'nin demokratikleşmesi çabası içinde Kürt sorununu çözmek olarak da formüle edilmektedir. Fakat bu kadarında bile tutarlı davranıldığını söylemek yazık ki mümkün değildir. AKP'nin Türkiye'yi her alanda adım adım karanlığa sürükleyen iktidarı döneminde alınan tutumlar bunu göstermektedir. Yıllar boyunca bir aldatmaca ve oyalamaca olarak kalan "çözüm süreci"nin selameti adına, AKP'nin dinci-faşist bir polis devleti yaratma çabalarına gerekli tutumlar alınamamıştır. Gerçeğe cesaretle ve dürüstçe bakan herkes, "çözüm süreci"nin öteki yüzünde Türkiye'nin demokratikleşmesini değil, tam tersine, sınırlı demokratik kazanımlarını bile yitirmesini görecektir. "Çözüm süreci"nin nihayet bazı somut adımlara dönüştürüldüğü izleniminin yaratıldığı son iki yılda bu özellikle böyle olmuştur. Kürt hareketi bu son iki yılı kendi cephesinden çok iyi değerlendirmiş, "çözüm süreci" oyalamasından kendi de en iyi biçimde yararlanmış, bu sayede Kürdistan'daki konumunu birçok bakımdan daha da güçlendirmiş, fakat aynı dönem içinde Türkiye'nin geri kalanında ilerici-devrimci güçler ile emekçiler çok şey kaybetmişlerdir. Burada sorun, Kürt hareketinin dar anlamda kendi çıkarlarını ve tercihlerini öne almasına hakkı olup olmadığı sorunu değildir. Sorun buna rağmen kendi stratejik tutumunu "Türkiye'nin demokratikleşmesi çabası içinde Kürt sorununu çözmek olarak" olarak formüle etmesinin inandırıcı olamamasındadır.

AKP süreci kendi dinci-faşist iktidarını kurup pekiştirmenin bir olanağına dönüştürmüş olsa bile, "Kürt açılımı" onun değil fakat emperyalizmin ve büyük burjuvazinin bir tercihi ve politikasıdır ve gündemde kalmaya devam edecektir. Sorunun bölgesel düzeyde aldığı yeni boyutlar, Kürt hareketinin bölgesel düzeyde elde ettiği imkanlar ve avantajlar bunu dışardan, Kürt

halkının büyüyen ulusal özlemlerinin ve bu doğrultudaki örgütlü mücadelesinin gücü ise bunu içerden zorlamaktadır. Fakat bunlar hiç de kendi başına sorunun kaynağını oluşturanları sorunu çözmeye yöneltmez. Buna rağmen bu doğrultuda belli bir eğilim ortaya koyuyorlarsa eğer, işte bunun gerisinde düşünülen türden bir çözümün emperyalist dünya sisteminin ve Türkiye'nin kurulu düzeninin temellerine dokunacak bir yanı olmadığı inancı yatmaktadır. Emperyalistlerde ve Türkiye'nin sermaye kodamanlarında bu inancı ve güveni yaratan ise bizzat yaşadığı değişim ve dönüşümlerle Kürt hareketinin kendisidir.

Böylece başladığımız yere, HDP meselesine dönmüş oluyoruz. Kürt sorunu ve hareketi üzerinden özetlemeye çalıştığımız tablo tam da HDP meselesinin yerli yerin oturtulması, dolayısıyla doğru anlaşılması içindi. Herşeyden önce HDP'nin, ideolojik-politik bakımdan bağımsız çizgide alışılmış türden bir parti değil, fakat Kürt hareketinin "çözüm süreci"nin bir parçası olarak gündeme getirdiği kendine özgü bir proje partisi olduğu gerçeğini gözönünde bulundurmak gerekir. Bu projenin bizzat Kürt hareketi tarafından öne çıkarılan yönü "Türkiyelileşme"ye yapılan vurgudur. Bu vurgu, düzen cephesinden bu adıma gösterilen ilgi ve sempatinin de asıl nedenidir. Fakat burada sorun hiç de yalnızca dar anlamda Kürt sorununun Türkiye'nin bütünlüğü içinde çözülmesi niyeti ve yönelimi değildir. Bundan da önemli olan, kurulu düzenin meşruiyetinin esas alınmasıdır. Başka bir ifadeyle, "Türkiyelileşmek" yalnızca "bölücülük"ten değil, fakat aynı zamanda "yıkıcılık"tan da uzak kalmak demektir. Üstelik yalnızca Kürt hareketini değil, Türkiye solunun dikkate değer bir bölümünü de kapsayacak biçimde.

İşte kurucu mimarları tarafından "radikal demokrasi" çizgisinde bir parti olarak tanımlanan HDP'nin asıl özelliği ve misyonu da budur. "Radikal demokrasi" burjuva demokrasisinde derinleşme ya da bildiğimiz liberal demokrasinin "radikalize" edilmesi çizgisi ve programıdır. Daha da somut olarak, Kürt sorununun çözümü ekseninde bir "demokratik cumhuriyet" çizgisi ve programıdır. Burada düzenin iktisadi-toplumsal temelleri esas alınmakta, fakat onun radikal bir siyasal reformdan geçirilmesi talep edilmektedir.

Kürt hareketi, HDP şahsında, bu çizgi üzerinden kabul edilmek koşuluyla, mevcut düzenin meşruiyeti içinde yer almak niyetini ortaya koymaktadır. Düzenin egemenleri tarafından ilgi ve sempati ile karşılanan asıl olarak bu yönelimdir. Kontrolden çıkmış ve soruna dönüşmüş AKP'yi 7 Haziran seçimleri üzerinden dizginlemek üzere HDP'nin barajı geçmesini arzulamak, bunun yanında tali bir neden olarak kalmaktadır.

Sol hareket ve seçimler

Büyük bir bölümüyle artık açıkça reformist bir çizgiye oturmuş bulunan Türkiye solu, seçimler ve burjuva temsili kurumlar konusunda bilinen kaba oportünist tutumunu 7 Haziran seçimleri vesilesiyle bir kez daha yinelemektedir. Devrimci açıdan temel sorun, bu özel politizasyon dönemini en iyi biçimde değerlendirerek, devrimin programını işçi ve emekçi kitlelere taşımak ve bunu burjuva temsili kurumların içyüzünü kitleler önünde sergilemekle birleştirmek iken, reformist solun farklı kesimleri bu temel görevden bir kez daha kategorik olarak uzak durmaktadırlar. Onlar için asıl sorun düzen siyasetinin seyrini güncel durum üzerinden etkilemenin en uygun yolunu bulmaktır. Hedef AKP'yi geriletmektir ve sorun bunun en iyi biçimde nasıl başarılacağında karar kılmaktır. Kimisi için bunun yolu HDP çatısı altında yer almak, kimisi için açıkça değilse bile örtülü biçimde CHP'ye destek vermek, kimisi içinse sözümona "Haziran ruhu" adına belirsiz bir tutum sergilemek, böylece sonuçta sözkonusu iki kapıdan birine çıkmaktır.

'70'li yılların devrimci demokratik hareketi bağımsızlık ve demokrasi hedeflerine dayalı bir programa sahipti. Bu program organik bir bütünlüğe sahipti ve hiç değilse teorik kurgusu yönünden devrime dayalı idi. 12 Eylül yenilgisinin yarattığı ağır tasfiyeci yıkım devrimci konumun ve dolayısıyla devrime dayalı programın terkedilmesiyle sonuçlandı. Terkedilen bağımsızlık ya da demokrasi temaları değil, fakat onların organik bütünlüğü ve devrime dayalı bir program içinde ele alınmaları idi.

Solun sonraki zaman içindeki tasfiyeci evrimi, bu iki temadan birinden birini esas alan ve ötekini geri plana iten bir sol akımlar kümelenmesi ortaya çıkardı. Yakın dönem gelişmeleri üzerinden ve özetle söyleyecek olursak, Kürt hareketinin girdabına kapılanlar için bağımsızlık sorunu geri plana düştü, demokrasi konusu liberal bir içerikle esas platform haline geldi. Böyleleri şimdi HDP çatısı altında yer alıyorlar ve "radikal demokrasi", yani liberal burjuva demokrasisinin radikal yorumu programında birleşiyorlar. Öteki bir kesim, özellikle de AKP hükümetleri döneminin "Cumhuriyet'in kazanımları"nı hedef alan koşulları içinde, demokrasi sorununu geri plana iterek, bağımsızlık adı altında (ki onlar için "Cumhuriyet'in kazanımları" ile özdeşti bu) ulusal liberal bir çizgiye kaydılar.

Reformizm ve bunun bir uzantısı olarak parlamentarizm, her iki kümenin ortak paydası durumundadır. Devrimden ve devrimi olanaklı kılacak biricik sınıftan kaçış, bu ortak paydanın bir başka ifade şeklidir. Çözüm olarak sundukları projeler devrimci sınıf mücadelesini dışlamakta, tersine özünde sınıf işbirliğine açılmaktadır. HDP, programının özü üzerinden olduğu kadar 7 Haziran seçimleri aday bileşimi üzerinden de, açıkça bir sınıf işbirliği tablosu sergilemektedir. Ulusal liberal sol da, bu kez Türkiye'nin bağımsızlığı ve "Cumhuriyet'in kazanımları" adına, sonuçta aynı yola çıkmaktadır. İlk bakışta daha masum görünen "Birleşik Haziran Hareketi" için de sonuç farklı değildir. Zira asıl kitlesini emekçiler oluştursa da Haziran Direnişi toplumsal yapısı yönünden heterojen bir hareketti ve burjuva katmanlardan gelen öğelerin harekete rengini vermekte belirgin bir ağırlıkları vardı. Hareketin emperyalist merkezlerde olduğu kadar TÜSİAD eksenli büyük sermaye çevrelerinde de belirli bir sempati ile karşılanmasını olanaklı kılan da buydu. Sınıf bilincine sahip devrimci işçiler tarafından yönetilen 60 günlük Greif işgali gibi devrimci sınıf eylemlerinin kapısına bir kez olsun uğramak ihtiyacı duymayanların "Haziran ruhu" güzellemelerinde ifadesini bulan tutumu, bir sınıfsal eğiliminin, özünde tam da sınıf işbirliğine dayalı bir eğilimin yansımasından başka bir şey değildir.

Reformist çizgideki Türkiye solu özellikle 3 Kasım 2002 seçimlerinden beri belirgin biçimde parlamentarizm çizgisindedir. Komünistler o zamandan beri bu eğilimi çeşitli görünümleri içinde tekrar tekrar ele aldılar ve yer yer ayrıntılara inen eleştirilere konu ettiler. 7 Haziran seçimleri vesilesiyle alınan tutumlar bize ele alınmaya değer farklı bir görünüm sunmamaktadır. Temelde tümünün ortak hareket noktası AKP'nin geriletilmesi kaygısıdır. Buna ilişkin söylenebilecekleri ise daha baştan kısaca söylemiş bulunuyoruz.

Yineliyoruz; burjuva düzen koşullarında seçimler ve bu vesileyle öne çıkan burjuva temsili kurumlar, burjuva siyaset sahnesinde işlerin gidişatını etkilemek bakımından değil, fakat tam da kitlelerin karşısına devrimin programıyla çıkmak ve bunu burjuva temsili kurumların etkili bir teşhiri ile birleştirmek bakımından bir anlamı ve önem taşırlar. Komünistler her seçim döneminde bu temel marksist tutum üzerinde özenle durdular ve buna uygun bir pratik tutum sergilediler. Burada sözkonusu olan konjonktürel koşullardan bağımsız bir ilkesel tutumdur ve partimiz 7 Haziran seçimleri vesilesiyle de bu aynı ilkesel tutuma bağlı olarak hareket etmektedir.

EKİM

Deneyimler ışığında metaldeki kavgaya yön verebilmek!

Kölelikten kurtuluşun iki kritik eşiği vardır: İlkin zincirlerinin farkına varmak ve ardından özgürlüğün tadına varmak... Metal işçisi için özgürleştirici bir örgütlülük ve birlik-beraberliğin yaratacağı özgüven duygusu, aynı zamanda kurtuluş günlerinin de müjdeleyicisi olacaktır.

Burada, ilkin metaldeki grev sürecinin genel bir tablosunu ve mevcut güçler tablosunu sunmaya çalışacağız. Ardından ise sınıf mücadelesinin girdiğimiz yeni evresinde, gerek metal işçisinin gerekse tüm işçi sınıfının kurtuluş yolunda daha büyük kavgalara hazırlanabilmesi için, geçmişin deneyimlerinden de yararlanarak hangi yol ve yöntemlerin izlenmesi gerektiğine yanıt arayacağız.

Türk Metal içindeki zaafiyet ve olanaklar

Türk Metal çetesi imzaladığı son satış sözleşmesini tabanına anlatmakta güçlük çekerken, bu durum işçilerde, işçi simsarlarının örgütlü olduğu birçok fabrikadan yansıyan ciddi bir hoşnutsuzluk ve arayışı açığa çıkardı.

Özellikle "3 yıllık sözleşme" dayatmasına itaat edilmesi ile geleceği ipotek altına alınan ve hükümetin asgari ücrete yaptığı sefalet artışının bile altında kalan bir sadaka zammıyla enayi yerine konulmak istenen Türk Metal üyesi işçilerde, ihanete karşı büyüyen bir öfke açığa çıkmaktadır. İşte bu gidişat içerden bir parçalanma ve ayrışmayı tetikleyebilecek potansiyele sahiptir.

İzmir ve Manisa'da kurulu iki fabrikayı eylem alanına çeviren Schneider işçileri, patronu çok geçmeden dize getirdiler. Schneider yönetimine yaşadığı o birkaç günlük korku yetti ve işçiler ile greve tutuşmayı bile göze alamadan MESS'ten istifasını verdi. Patron örgütü MESS'ten 4 işletmenin istifası, MESS-Türk Metal cephesindeki kriz ve parçalanma ihtimalinin ne denli güncel olduğuna işaret ediyor.

Tıpkı '60'lı yıllarda DİSK'i yaratan ve şu sıralar Güney Afrika işçi hareketinde yaşanan türden devrimci temelde bir ayrışmanın, bugünün Türkiyesi'nde de mayalanmaya başladığından kuşku duymamak gerekir. Türk Metal'in hem dışında hem bünyesinde basıncın yoğunlaşması, kaleyi içinden fethedebilme olanaklarını güçlendiriyor. Ancak bunun için olumlu örneklerin gücüne ihtiyacımız var. İşte metal grevi tam da burada anlam kazanmaktadır.

Metal işçisinin grev cesareti

BMİS yönetiminin gerçekte greve çıkmak gibi bir niyeti olmadığı, gerek Bosch sürecinde gerekse grev kararının alınmasında gösterilen titreklik ve yasak sonrasında izlenen mücadeleyi engelleyici/yalıtıcı politikayla ortaya çıkmıştır. BMİS yönetiminin, Türk Metal tabanını kazamak ve kendi tabanının sesine kulak vermek gibi bir sorunu olmadığı da...

Herkesin tanıklık ettiği üzere partimiz, DİSK ve BMİS yönetimlerinden altı boş bir beklentiye kapılmamakla birlikte, tüm toplusözleşme ve grev süresince Birleşik Metal'in dik bir duruş sergileyebilmesi için seferber olmuştur. Sürecin

aylardır metal fabrikalarına taşınmasından Türk Metal çetesinin örgütlü olduğu yerlerde içeriden ve dışarıdan gündemleştirilmesine, grev çadırlarının birlikte kurulmasına kadar her cephede destekleyici bir tutum sergilenmiştir.

Ne var ki açığa çıkan geri tablo, öncü ve devrimci metal işçilerinin bu yolu tek başlarına yürümeleri gerektiğini, bir yandan devlet-MESS-Türk Metal üçlüsünün ittifakına karşı savaşırken, öte yandan da Birleşik Metal'i peşleri sıra sürüklemek zorunda olduklarını tüm açıklığı ile gözler önüne sermiştir.

Birleşik Metal'de korkunun esareti

BMİS yöneticileri Bakanlar Kurulu'nun grevi yasaklama girişimine karşı silahına değil koltuğuna sarılmayı tercih ettiler. "Grev yasağına karşı grev silahının" en iyi panzehir olduğunu bilseler de, metal işçisinin ayağa kalkması ve kendisine çizilen sınırların dışına taşması olasılığından onlar da en az hükümet ve metal patronları kadar korkuya kapılmışlardı.

"*Grev korkusuyla Bakanlar Kurulu'na sığındılar*", "*MESS metal işçisi ile karşı karşıya gelmeyi göze alamadı*" vb. cümlelerle yüksek perdeden konuşan DİSK ve BMİS yöneticilerine şunu sormak gerekiyor: *"Evet MESS metal işçisinin karşısına çıkmayı göze alamadı; peki ya siz MESS ile kavgaya tutuşmayı göze alabildiniz mi?"*

Bakanlar Kurulu kararı açıklanır açıklanmaz, Birleşik Metal yönetimi açığa çıkabilecek fiili tepki ve arayışları dizginleyebilmek için Gebze'ye kamp kurdu. Bu elbette rastlantı değildi. Tıpkı devletin grev yasağı gibi, metal işçisinden gelebilecek işgal, yasadışı grev gibi bir tepkiyi de öncesinden öngörüyorlardı. Ve bu hareketlenmenin merkezi hiç kuşkusuz Bursa ile birlikte, hatta ondan da önce Gebze olacaktı.

"İşgal, grev, direniş" korkusu!

Grevin ilk günü gerçekleşen Gebze Mitingi'nin coşkusu ve mitinge damgasını vuran şiar 'dost'-düşman herkes için bir uyarıydı. "İşgal, grev, direniş!" parolası metal işçisinin dilinde dalga dalga tüm alanı kapladı. Ve gereken mesaj alınmış olacak ki, yasağın açıklanmasıyla "itfaiyeciler" harekete geçtiler. Valilik grev ateşini söndürebilmek için Kroman fabrikası önüne ve bir dizi noktanın yanısıra Gebze Çarşısı'na otobüs otobüs çevik kuvvet sevketti.

İşgal ve grev korkusuyla dışarıda bu tedbirler alınırken, içerde de birileri "önlem" peşindeydi. Görünürde BMİS bürokratları hükümetin kararına ateş püskürüyorlardı. Gerçekte ise metal işçisinin öfkesini ve mücadele arayışını dindirmek uğraşındaydılar. Tüm "sendikal disiplin" ve "metanet" nakaratları bundandı. Öyle ya, kimse işinden olsun, kimsenin burnu kanasın, kimselere zarar gelsin istemiyorlardı! En çok da kendi sıcak ve rahat koltuklarına!

Özellikle BMİS'in yaklaşımına ilişkin Gebze'den yansıyanlar içler acısıydı. Bilgi kirliliği ve bürokratik direktifler ile süreci yönetmeye çalışan BMİS, sınıf devrimcilerini işçilerden yalıtmak uğraşındaydı. İstanbul, Bilecik ve Mersin'deki gelişmeler işçilerden sır gibi saklandı. Hatta Ejot Tezmak işçileri fabrikalarına kapanıp işgal iradesini sergiledikleri saatlerde, bu gelişme Gebze'deki işçilere bilinçli bir şekilde gizlendi. Ejot işçilerinin çadırda bile beklemeyi bırakıp evlerine döndükleri biçiminde söylentiler yayıldı.

Yasak kararının ardından tüm şube yöneticileri ve işyeri temsilcileri teker teker aranarak, "yanlış bir şey" yapmamaları konusunda uyarıldılar. Başkanlar Kurulu öncesinde ve sonrasında yapılan görüşmelerde, grev yasağının işgalle yanıtlanmaması için, doğrudan partimize cephe alınması noktasında da uyarılar yapıldı.

Grev yasağı karşısında utanç verici tutum

Bakanlar Kurulu'nun yasak kararı ile Birleşik Metal'in Başkanlar Kurulu sonuç metni özü ve esası bakımından aynı ruhu taşımaktadır.

İkisi de, işçilerin kendilerine çizilen sınırların dışına taşan mücadelelerinden duyulan derin korkuyu yansıtmaktadır. Biri iktidarını, öbürü koltuklarını koruma hesabındadır. Ve duruma göre incelikli de olsa, işçilere dönük aynı baskıcı, yasakçı ve otoriter anlayışın ifadesidir.

BMİS toplu sözleşme sürecindeki Gebze Mitingi'nde meydanı dolduran işçilerden yansıyan "grev" kararlılığı karşısında ve koltuklarının sarsılmasından duyduğu korkuyla gönülsüzce grev kararı aldı. Yasak kararının ardından ise hükümetle karşı karşıya gelmekten duyulan korku ağır bastı. Bu defa da yüz kızartıcı bir biçimde, açığa çıkabilecek her türlü fiili grev ve işgal iradesini bastırmayı kendilerine görev bildiler.

Dilleri farklı konuşsa da, grevin bastırılması hususunda "kraldan çok kralcılık" yaptılar. Böylelikle MESS'in, kolluk güçlerinin, hükümetin istese de yapamayacağını bizzat DİSK ve BMİS bürokratları yerine getirdi. Bu anlamıyla DİSK adına sergilenen, işçinin mücadele dinamizmini boğan, iradesini ve kararlarını hiçe sayan yeni bir utanç tablosudur.

Komite, işgal, deneyim...

Elbette bu tablo kader değildir, metal işçisinin bağımsız örgütlülüğü ile er ya da geç aşılacaktır. Nasıl metal işçisinin Gebze mitingdeki dinamizmi BMİS Genel Merkezi'ne grev kararı aldırdıysa, sendika yönetiminin mücadeleden kaçan teslimiyetçi tutumu da günü geldiğinde aynı dinamik tarafından parçalanacaktır. Biz bunun böyle olabildiğini Çel-Mer Çelik deneyiminden de biliyoruz.

Peki ne olmuştu Çel-Mer'de? Gebze'de kurulu Çel-Mer Çelik fabrikası işçileri Birleşik Metal-İş'te örgütlenmeyi kararlaştırdılar. Sürecin tıkanmasına ve sendikanın atıl davranmasına aldırmayıp bağımsız fabrika komiteleriyle inisiyatifi kendi ellerine aldılar. Kaleme aldıkları bildiriyle direnişin sesini Gebze ve Çayırova'daki semtlerde, kahvelerde, meydanlarda ve fabrika önlerinde yaygınlaştırdılar. Sendikanın ayak diremesine karşın Taksim'de eylem yapma iradesi gösterdi Çel-Mer işçisi. Aileleri ile sınıf devrimcileri yanlarındayken, sendika ortalıkta yoktu.

Ve ne oldu? Gebze'deki eylemlerinde sendikayı önlerine katıp sürüklediler. Yarattıkları basınçla BMİS'i fabrikanın önünde yürüyüş yapmak zorunda bıraktılar. **Çel-Mer Fabrika Komitesi** bir yandan da kendi iç örgütlülüğünü güçlendirip işgal kararı aldı. İşgal günü öğle molasında gerçekleştirilen eylemin ardından fabrikaya topluca girdiler.

O gün, şimdilerde şubenin başında bulunan dönemin şube yöneticisi, *"N'apıyorsunuz ...ler, hemen geri dönün!"* deyip işçileri "kibarca" engellemeye çalıştıysa da başarılı olamadı. Kararlarını çoktan vermiş olan işgalci Çel-Mer işçileri önlerine dikilen bu zatı yine aynı "kibarlıkla" bir kenara ittiler. Fabrikanın önünde bekleyen polis ekiplerini yarıp geçerek, 12 metrelik vinçlerin tepesinde 4 gün sürecek olan şanlı işgali başlattılar.

4 günün sonunda kapitalist patrona diz çöktürdüler. Patron, Kocaeli Valisi aracılığıyla, sendika yönetiminden görüşme talep etmek zorunda kaldı. Şartları kabul ettiklerini bildirdiler. Böylece Çel-Mer işçisi işgal eylemiyle sendikayı fabrikasına soktu. Eylemi engellemeye, sınıf devrimcilerini yalıtmaya çalışan Birleşik Metal yönetimi ise, işgal eyleminin zaferiyle birlikte işçilerin eylemini sahiplenmek durumunda kaldı.

Peki, metal işçisi mevcut koşullarda sürüklenmekten kurtulup kendi kavgasına nasıl yön verebilir? Sorunun yanıtı az önce sözü edilenlerde gizli. Yani tam da sergilenen mücadele ruhuyla metal işçisinin BMİS'e grev kararı aldırdığı gibi, tıpkı Çel-Mer deneyiminde ve Greif işgalinde olduğu gibi, oluşturduğu komiteleri, taban örgütlülüğü sayesinde dümene kendisi geçerek... Elbette burada kavranması gereken halkayı doğru tayin edebilmek önem kazanıyor.

Doğru taktik, hedefli yoğunlaşma ve zayıf halka

Toplumsal mücadele pratiğinde maddi

ve moral bakımdan belli ağırlık merkezleri vardır. Siz çevre şehirlerde kendi içerisinde ne kadar güçlü ve hatta "radikal" adımlar atarsanız atın, bunun etkisi kendi sınırlarını fazlaca aşamayacaktır. Oysa merkezdeki bir hareketlenme hızla çevresini bendi yıkan bir sel gibi önüne katıp sürükler, suya atılan bir taş gibi dalga dalga yayılır. Bu merkezler gençlik hareketi bakımından nasıl İstanbul ve Ankara'ysa, bunun işçi hareketindeki karşılığı ise Gebze ve Bursa'dır.

Biz bunu '98 yılında hareketin merkezindeki bir tek fabrikada (Bursa Renault) başlayıp tüm ülkeye hızla yayılan b**üyük** metal **fırtınası** deneyiminden de biliyoruz. Yine, bu kez tersinden, son grevin yasaklanmasıyla İstanbul'da Paksan Makina ve bilhassa Ejot Tezmak işçilerinin özverili ve gözüpek kalkışmalarına rağmen, bu kıvılcımın hareketin merkezi olan kentlere yayılamaması da aynı gerçeğe ışık tutuyor.

İzlenmesi gereken yol!

Biz mevcut koşullarda çevreyi kuşatıp merkezi düşürecek olanaklardan yoksun olduğumuza göre, izlenmesi gereken yol nedir? Grevin/hareketin ağırlık merkezine vurup bu öncü müdahalenin yaratacağı etki ve sarsıntıyla çevreyi de harekete geçirmek, peşimiz sıra sürüklemek, bugün metal işçisi için en doğru mücadele taktiği olarak önümüzde duruyor.

Peki, pratikte bu ne anlama gelmektedir? Bir İngiliz atasözünde de ifade edildiği gibi, elbette "*bütün yumurtaları aynı sepete koymayalım*". Elimizin ulaşabildiği tüm işyerlerindeki olanakları, kuşkusuz tanımlı ve örgütlü bir hale getirmeye çalışmalıyız Ancak gerek metal sektörüne, gerekse sınıf hareketine devrimci temellerde bir müdahalenin başarıya ulaşması için, bu iki ağırlık merkezindeki tüm güç ve enerjimizi farklı alanlara dağıtmak yerine, mümkünse bir-iki fabrikada yoğunlaştırmalıyız.

Hareketin merkezindeki bu her biri biner kişilik dev fabrikalardan ilk etapta birini işçi sınıfının ve devrimin kalesi haline getirebilmeliyiz. Bolşeviklerin o ünlü formülasyonundaki gibi, bir hareketlenme ve kalkışma halinde zincirin ağırlık merkezindeki en zayıf halkaya yüklenerek zinciri kırabiliriz. Metal grevindeki temel eksikliğimiz bu yöndeydi. Geleceğe dönük hazırlıklarımızda kritik noktada güç biriktirmeli ve doğru hedefe yoğunlaştırmalıyız.

Kalıcı mevziler yaratmalıyız!

Bugün tüm deneyimsizlikleri ve fakat aynı zamanda tüm üstünlükleri ile sınıfımızın yeni bir öncü işçi kuşağı yeşeriyor. Greif işgali ile açılan yeni dönemin emareleri her geçen gün daha belirgin bir biçimde kendini ortaya koyuyor. İşte sermaye sınıfı ile onun her boydan ve soydan uşağının en büyük korkusunu da bu oluşturuyor.

Tam da bu bağlamda işçi sınıfının en bilinçli, en kararlı ve en mücadeleci kesiminin kendi devrimci ve savaşçı partisinde örgütlenmesi, kritik noktalarda kimi kalıcı mücadele mevzileri kazanılması görevi daha da yakıcı bir biçimde önümüze çıkıyor. Bizim için sınıf hareketine ve ülke gündemine toplumsal ölçekte bir müdahaleyi olanaklı kılacak olan yalnızca budur.

Dolayısıyla, devrimci sınıf hareketinin yaratılmasını, işçi hareketine önderliği bu kapsamda ele alarak, "*sınıf eksenli partiye geçiş*" hedefimize ilerlemek gerekiyor. Bunu başardığımızda, gelecek bizimdir!

Komünist bir metal işçisi

Yeni dönemin parolası:

"Cüret etmek ve başarmak!"

Kapitalizmin çok yönlü krizi ve beraberinde derinleşen sosyal yıkıma dünya genelinde tırmanan emperyalist saldırganlık eşlik ediyor. Ve bu saldırılara karşı işçi ve emekçilerin büyüyen öfke ve tepkisi, dünya çapında yaygınlaşan eylemlerle dışa vuruyor.

Türkiye'de de durum farklı değil. Alabildiğine güdük olan siyasal özgürlüklerin yok edilmesi, faşist baskı ve terörün yeni boyutlar kazanması, yoksulluk ve sefaletin derinleşmesi, sosyal hak gaspları vb... Bunlar karşısında toplumsal tepki ve hoşnutsuzluğun büyümesi, işçi sınıfı ve emekçilerin kölelik koşullarına karşı mücadeleyi yükseltmesi...Ve bu birikimler üzerinden iki sınıfın karşı karşıya gelmesine tanıklık edecek olan 1 Mayıs... Önümüzdeki süreç, bu birikimlerin devrimci sınıf mücadelesi adına değerlendirilebilmesi için fazlasıyla önem taşıyor.

Bu tablo içerisinde partimizin sürece müdahalesi devrimci sınıf mücadelesinin seyri bakımından ayrı bir öneme sahip. Elbette partimiz, tarihsel misyonu ve bu misyonun gerektirdiği bugünkü görevleri ekseninde çalışmasını kesintisiz sürdürüyor. Ancak parti çalışmasının daha güçlü hale gelmesi, bir sıçrama yaşayarak dayandığı eşiği atlayabilmesi için, bilinenleri tekrarlamak pahasına da olsa, bazı noktaların altını yeniden çizmek gerekiyor.

Sınıfsal kimliğin belirleyiciliği

Her parti ya da siyasi örgüt, toplumsal bir kesime dayanır ve politik hattından

örgütsel yaşamına kadar tüm alanlarda onun karakteristik özelliklerini gösterir. Programı, güncel politikası, çalışma tarzı, örgütsel işleyişi, disiplini vb., dayandığı toplumsal tabana göre şekillenir. Burjuva düzen partileri yer yer "ilerici" söylemler geliştirseler de, dönüp dolaşıp burjuva gericiliğine sarılırlar. Ya da geleneksel sol hareket, tüm devrimci söylemlerine karşın, küçük-burjuva karakterinin kaçınılmaz akibetini yaşar, politik savrulmalardan kendini koruyamaz.

Reformizmin bayrağını taşıyan akımlarda bu durum kendisini daha belirgin biçimde gösterir. Devrim programının, devrimci politikanın, devrimci ilke ve değerlerin reformist solda bir karşılığının olmaması, herşeyden önce onun sınıfsal karakterinin ve buna uygun konumlanışının sonucudur.

Komünist parti, bu sıfatın bu topraklardaki taşıyıcısı olarak da partimiz, kendisini sınıf zemininde var eder. Faaliyetine ve örgütlenmesine sınıfın devrimci programı yön verir. Çalışma yürüttüğü tüm alanlarda devrimci sınıf mücadelesini eksen alır. Kendisini "sınıfın devrimci partisi olma" misyonu ile örgütler. Bu artık partimiz için iddia ya da niyet değil, ortaya çıkardığı sonuçlarla kanıtlanmış somut bir gerçekliktir.

Böyle olduğu ölçüde, partinin iç yaşamı, disiplini ve motivasyonu da sınıfın devrimci ruhuna uygun olmalı, onu yansıtmalıdır. Politik hattından kadrolarındaki kimliksel niteliğe kadar her alanda parti sınıf karakterini ortaya koymalıdır.

Partinin yükselen çıtası

Parti, içinden geçtiğimiz sürece ilişkin yaptığı "bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemi" tespitinin ardından "Devrime hazırlanıyoruz!" şiarını yükseltmiştir. Bu sadece bir ajitasyon sloganı değildir; ilk tespitle bağı içinde partinin tüm varlığıyla kilitlenmesi gereken hedefi göstermektedir. Ve elbette, buna uygun bir çalışma tarzı, buna uygun bir disiplin ve motivasyon demektir.

Değişik alanlarda çok yönlü bir faaliyet yürütüyoruz. Sorumluluk ve misyon bilinciyle güne yükleniyoruz. Buna rağmen çalışmamız bir yerinde rutin kalıplarına, "yapılabilir olan"a dayanıyor. Kendi içinde çok değişik nedenleri olabilir bunun. Yeterli sayıda kadroya sahip olamamanın sonuçlarından biri olarak aynı anda birçok işle boğuşmanın getirdiği zorlanmalar, ortaya konan enerjinin faaliyetin binbir türlü işi içinde dağılması vb... Kuşkusuz bunlar kendi içinde haklılığı ve somut gerçekliği olan nedenler. Bununla birlikte, çalışmanın gelip bir sınıra dayanmasını tek başına böylesi gerekçelerle açıklamak mümkün değildir. Doğrudan söylemek gerekirse; parti çalışmasında dayanılan eşiği atlayamamanın en temel nedeni, sınırların kabullenilmesi, olağanlaştırılması ve aşılmasının bir takım dışsal etkenlere bırakılmasıdır diyebiliriz.

Partimiz son yıllarda "enginleri fethetme ruhu" ve "kalıpları kırma" şiarlarını öne çıkardı. "Devrime hazırlanıyoruz!" diyen bir parti için can alıcı vurgulardır bunlar. Zira "devrime hazırlanmanın" önemli adımlarından biri de bunun coşkusunu kuşanabilmektir. Sözünü ettiğimiz şiarlar kuşkusuz parti saflarında etki yarattı. Bir dönem parti yaşamı ile ilgili hemen her tartışma ve yazının temel vurgularından biri oldu. Böyle olduğu ölçüde de belli sonuçlar yarattı. Sınıf ve gençlik çalışmasında değişik alanlarda anlamlı örnekler ortaya çıktı. Ancak bunun parti çalışmasında ihtiyaç duyulan sıçrama açısından yetersizliği ortada.

Son yıllarda ülke genelinde yaşanan önemli gelişmelere rağmen partinin sınıf-kitle çalışmasında olağan gelişme seyrini aşmakta zorlanması, bir dönem öne çıkan bu şiarların altının yeniden çizilmesi gerekliliğini ortaya koyuyor.

Bu ülkede Haziran Direnişi gibi bir süreç yaşandı. Onu kitlesel-militan protestolar izledi. Bu dönemin etkileri toplum üzerinden kendisi göstermeye devam ediyor. Kitlelerin siyasal gelişmelere verdiği eylemli tepkilerden, sınıf cephesinden ortaya konan direniş iradesi üzerinden de bunu görmek mümkün. İşte böylesi bir dönemde, "enginleri fethetme ruhunu" kuşanan komünistlerin her açıdan yeni bir düzeye ulaşması, çalışma alanlarının kapasitesinin katlanarak artması, her bir parti kadrosunun nitelik düzeyini yükseltmesi gerekir.

Peki pratikte yaşanan bu mudur? Elbette buna "hayır" yanıtını veremeyiz. Bu herşeyden önce somut gerçeklerin inkar edilmesi, partinin/parti çalışmasını yürüten güçlerin çabalarının ve ortaya çıkardığı sonuçların küçümsenmesi olur. "Sınıf hareketinin devrimci geleceği" demek olan son derece başarılı deneyim bile bunu anlatmaya yeterlidir.

Esasında sorunun özü burada yatmaktadır. Başarıların gücüne yaslanmak, buradan doğru bir motivasyon yaratmak, ve nihayetinde bu gücü "kalıpları kırmanın" iradesinde dönüştürmek!.. İşte zayıflık burada yaşanmaktadır.

Biraz açmak gerekirse... Yukarıda vurguladığımız gibi, ülkede mücadele dinamizminin kendini döne döne ortaya

koyduğu bir süreçte partimiz devrimci sınıf hareketi için büyük önem taşıyan başarılı bir deneyimin öncülüğünü yapmıştır. Bunun parti faaliyetine ve iç yaşamına etkisi, çalışma alanlarında başarı çıtasının yükselmesi, hedeflerin büyütülmesi, yeni başarılara imza atma heyecanı ve iradesinin parti saflarına yayılması olmalıydı. Ne yazık ki bu tüm çalışma alanlarında başarılamamış, bir dizi alanda sınıf-kitle çalışması eski sınırlarını çok fazla aşamamıştır. Sözkonusu başarının coşkusu, heyecanı ve motivasyonu ile ayrıntılı olarak planlanmış, hedefleri büyütülmüş, temposu arttırılmış, en önemlisi de sonuç almaya kilitlenmiş bir faaliyet düzeyine ulaşılamamıştır. Partinin önemine dair yaptığı tüm vurgulara rağmen politik yayın organının kullanımında hedeflenen mesafenin alınamamış olması da bu duruma bir örnektir. Soruna ilişkin kafa yoran her yoldaşın bu örnekleri çoğaltması mümkündür.

Elbette parti çalışması birçok açıdan düne göre daha ileri bir noktadadır, tartışılan bu değildir. Altı çizilmeye çalışılan, "enginleri fethetme ruhu"nun, "kalıpları kırma" iradesinin kendisini güçlü bir biçimde ortaya koyamamasıdır.

Kavga, cüret, başarı!

"Cüret etmek ve başarmak!" Ümit Altıntaş yoldaşın parti kuruluş kongresinin kapanış konuşmasında dile getirdiği ve partinin kuruluşunun anlamını vurgulayan bu sözler, bugün partinin güçlendirilmesi, toplum düzeyinde politik güç haline gelmesi, sınıfın devrimci dinamizmini yönlendirebilen bir kurmay olması için sıkı sıkıya sarılınması gereken bir paroladır.

Önümüzdeki sürece bu parola yön vermeli, parti çalışmasında devrimci coşku ve motivasyonun arttığı, "kalıpları kırmak" şiarının ete-kemiğe büründüğü, "yapılamaz" denilenin yapıldığı bir süreç olmalıdır. Zira, bugünün başarı ölçütleri düne göre çok daha yüksektir.

2013 yılında çalışma tarzının sorunlarına ilişkin yaptığı bir değerlendirmede çözümün öncelikle zihniyet değişimini gerektirdiğinin altını önemle çizen parti, tanımladığı sorunların giderek kanıksanması tehlikesine işaret etmiştir. O dönemde yapılan vurgular bugün de güncelliğini korumaktadır:

"Saflarımızda şu ya da bu ölçüde etkili olabilen bu ruh hali, yaklaşım ve davranış tarzı kesin bir biçimde aşılmak durumundadır. Çünkü bugün tartışılan bir partinin olağan gelişme süreçlerinin sorunları değildir. Bu sorunun üzerine kararlılıkla gitmek, sonuç alıcı müdahalelerle partinin ileriye sıçramasına ayakbağı olan engelleri bir bir aşmak durumundayız.

*"Partinin 25 yıllık birikimi, üstünlükleri ve kazanımları üzerinden yaşanan zorlanmaları aşmanın imkanlarına fazlasıyla sahibiz. Bu ise sorunların gerçek kapsamıyla bilince çıkarılabilmesi, güçlü bir iradi yüklenmenin konusu olabilmesi, 'gerçek bir sınıf partisi olmanın bilinci, özgüveni ve iddiası ile sınıf kitleleriyle etkin bir birleşme çabası içine' girilebilmesiyle başarılabilir." **(Çalışma tarzında köklü bir değişim ihtiyacı, Ekim,** başyazı, Sayı: 287, Şubat 2013)*

Kadroların tayin edici rolü

Son olarak kadroların bu süreçteki "tayin edici" rolünü vurgulamak gerekiyor. Devrimci kimliğinu sürekli güçlendiren, dünün ölçütlerini aşan bir cüretkarlıkla başarıya kilitlenen devrimci kadrolar, "enginleri fethetme ruhunun" parti saflarında büyük bir motivasyona dönüşmesinde, böylece parti çalışmasının yeni bir düzeye sıçramasında son derece önemli bir rol oynayacaklardır.

Parti faaliyetinin sorunlarını "yeniyi yaratma" kaygısının yön verdiği bir düşünsel yoğunlukla döne döne irdelemek, saptanan hedeflere ulaşmayı sağlayacak bir iradeyi ortaya koymak, devrimci kadroların önünde duran en öncelikli görevlerden biridir.

Bu sorumluluğun gereklerine uygun davranmayanlar, kendilerini yenileyip sınırlarını aşmayı zorlamayanlar, giderek partiye ayakbağına dönüşeceklerini bilmeli ve mazeret üretmek yerine sorunu doğrudan devrimci kimliklerinde aramalıdırlar.

Komünist gençlik kampı toplandı...

Günün ve partinin çağrısı: Devrime hazırlık!

Son yıllarda dünyanın bir dizi bölgesi sınıf ve kitle hareketlerine sahne oluyor. Ortadoğu ve Kuzey Afrika halklarının kölelik koşullarına karşı ayağa kalması, Amerika'da siyahi gençlerin polisler tarafından katledilmesi üzerine onbinlerin sokaklara inmesi, Türkiye'de Haziran Direnişi, bir dizi Avrupa ülkesinde peşpeşe yaşanan grev ve direnişler, dünya ölçeğinde yaşanan hareketliliğe örneklerdir. Kimi zaman öfke patlamaları biçimleri alan bu kitle hareketleri, önümüzdeki dönemde çok daha sert mücadelelerin habercisidir.

Kapitalist sistemin çok yönlü krizinin tetiklediği bu hareketlilik içerisinde gençlik özel bir yer tutuyor. Bu olgunun altını çeşitli vesilelerle daha önce de çizmiş, özellikle Haziran Direnişi sürecinde gençliğin mücadele dinamizmine dikkat çeken değerlendirmelerde bulunmuştuk. Bu gerçekliğe bir kez daha Özgecan'ın hunharca katledilmesinin ardından yaşanan eylemli süreçte tanıklık ettik. Başta liseli gençlik olmak üzere işçi, işsiz ve öğrenci gençlik kitleleri bu eylemli süreçlerin en dinamik unsurları idiler. Bu süreçte de sokağa ilk inen ve tepki gösterenler toplumun genç kesimleri oldular.

Partimizin "bunalımlar, savaşlar ve yeni kitle hareketleri, halk isyanları ve devrimler dönemi" tanımlamasını doğrulayan bu gelişmeler göstermiştir ki, devrime hazırlık dönemin en kritik sorumluluğudur. Bu hazırlık ise en başta devrimci örgüt ve devrimci önderlik alanında katedilmesi gereken mesafe üzerinden kendini ortaya koymak durumundadır. Zira gelişen kitle hareketlerinin yaşadığı en temel zaafiyet devrimci önderlikten yoksunluktur. Partimizin gelişen dünya olaylarına ilişkin yaptığı değerlendirmelerde, bu gerçekliğin altı döne döne çizilmektedir.

Son yıllarda yaşanan gelişmeleri ve partimizin buna ilişkin değerlendirmelerini esas alan genç komünistler olarak, geçtiğimiz günlerde; partili devrimci kimlik, devrimci örgüt ve önderlik, parti tarihi, politik gençlik

örgütü politikamız, çalışma tarzı sorunları ve yayınları gündemine alan bir kamp gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Yeni dönemin hemen başında gerçekleştirdiğimiz kampımız verimli tartışmalara konu olmuş, komünist gençlik çalışmamız açısından anlamlı sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

Kritik halka:
Partili devrimci kimlik

Kampımızın temel gündemlerinden birisini partili devrimci kimlik başlığı oluşturdu. Gençlik hareketinin ihtiyaç duyduğu devrimci önderlik sorunu ekseninde ele alınan bu gündem üzerinden, devrimcileşme sorunu, parti çizgisi ile bütünleşmede yaşanan sorunlar ve devrimci örgüt alt başlıkları yoğun olarak tartışıldı. Bu tartışmalar ışığında şu sonuçlara varıldı:

- Gençlik çalışmamızda yer alan kadrolardan saflarımıza yeni katılmış güçlere kadar devrimcileşme sorunu kritik bir önem taşımaktadır. Partimizin genel planda ortaya koyduğu bu sorun alanı, gençlik çalışmamızı ve genç güçlerimizi dolaysız olarak kesmektedir. Kendi geleceğini genç yoldaşlarda gören partimiz, gençlik çalışması içerisinde yer alan yoldaşların devrimcileşme ihtiyacını ayrıca önemsemektedir.

- Sermaye düzeni devrimci konum ve kimliği ortadan kaldırmak için, ideolojik, kültürel ve fiziki açıdan her türlü aracı kesintisiz bir biçimde devreye sokarak saldırmaktadır. Devrimci-ihtilalci kimlik ve devrimcileşme sorunu, tam da bu nedenle düzene karşı verilen mücadelenin en kritik alanlarından birisidir. Genç komünistler devrimcileşme sorununu bu kapsamda ele almalı, "Devrimci örgüt yaşamsaldır!" şiarı ile devrimci kimlik ve konumda ısrar eden, bunu varlık yokluk sorunu olarak ele alan partimizin çağrısına yanıt vermelidir.

- Gençlik içerisinde sınıf devrimciliği çizgisini genç komünistlerin temsil etmektedir. Bu nedenle genç komünistler devrimci kimliği partili kimlikten ayrı ele almamaktadır. Devrimci kimliğin en temel unsurlarından birinin ideolojik kimlik olduğu bilinciyle hareket ederek, parti çizgisi ekseninde sistematik eğitim çalışmalarını hayata geçirmelidir.

- Genç komünistler, partimizin ideolojik platformunun dolaysız bir yansıması olan parti tüzüğünü içselleştirmeli ve gündelik yaşamlarında kılavuz olarak ele almalıdırlar.

Kampımızda devrimci kimlik başlığı mevcut sol hareketin tablosu üzerinden de canlı tartışmalara konu edildi. Dün devrimci konumda yer alan bir dizi sol örgütün bugün gelinen yerde düzen içi bir konuma kayması üzerinden, devrimci kimlikte yaşanan erozyona ve devrimci iddiada yaşanan kırılmalara işaret edildi.

Devrimci kimlik planında yaşanan zaafiyetin, örgüt yaşamından kitle çalışmasına kadar gençlik faaliyetimizde yarattığı sonuçlar ele alınarak, yeni dönemde bu alanda çıkabilecek sorunların üzerine titizlikle gidilmesi gerektiği ortaya konuldu. Devrimcileşme sorunu ile devrimci örgüt sorunu bir arada ele alınarak, faaliyet yürüttüğümüz tüm alanlarda devrimci esaslara dayalı örgütsel zeminler yaratmak, yeni dönemin en temel hedefi olarak tanımlandı. Yapılan tartışmalarda, komünist bir gençlik yapılanmasının ancak bu örgütsel zeminler üzerine inşa edilebileceği, bu alanda atılacak adımların gençlik hareketine önderlik etme bakışı ile ele alınması gerektiği vurgulandı. Partimizin devrimci konum ve kimlik konusunda ortaya koyduğu yaklaşımı gençlik çalışması içerisinde ete kemiğe büründürme sorumluluğunun altı çizildi.

Kampta gençlik çalışması alanında yaşanan devrimcileşme sorunları, partili devrimci kimlik ve devrimci örgüt sorunu üzerinden canlı ve somut tartışmaların yürütülmesi, hemen her bileşenin katkı sunması oldukça anlamlıydı.

Politik gençlik örgütü adımı ve çalışma tarzı sorunları

Canlı tartışmalara konu olan diğer iki başlık

ise, politik gençlik örgütü ve çalışma tarzı sorunları oldu. Birbiri ile ilişkisi içerisinde bu iki başlık üzerinden deneyimler de ele alınarak şu sonuçlara varıldı:

- Politik gençlik örgütü politikası gençlik hareketinin ihtiyaçları ekseninde gündeme getirilmiştir. Bu adımın merkezinde yer alan genç komünistler, mevcut politikayı kavramak ve tam bir açıklık içerisinde olmak durumundadır. Kuruluş sürecinde yaşanan sorunların gerisinde, mevcut politikanın kavranması alanında yaşanan zayıflık vardır.

Yeni döneme bu açıdan açıklıklar yaratarak girmek kritik bir önem taşımaktadır. Genç komünistler tüm faaliyet alanlarında partinin gençlik politikasının kavranmasını kolaylaştıracak tartışmalar yürütmeli, bu konuda eğitim çalışmaları hayata geçirmelidir.

- Bu ihtiyacı karşılamak çerçevesinde, politik gençlik örgütü politikasının ele alındığı, partinin bu konuya ilişkin değerlendirmelerinin ve kuruluş sürecinde çıkan materyallerin yer aldığı bir broşür-kitap hazırlanmalıdır.

- Güçlü bir politik gençlik örgütünün inşası için, gençlik hareketi içerisindeki mücadele dinamikleri ile buluşmak kritik bir önem taşımaktadır. Yeni dönem sorumlulukları bu hedef üzerinden ele alınmalıdır. Politik gençlik örgütünü gençlik hareketi içerisinde devrimci odak haline getirmek için tüm olanaklar değerlendirilmeli, etkili bir kitle çalışması pratiği ortaya konabilmelidir.

- Gençlik hareketi içerisinde öne çıkmak, eylemli süreçlere önderlik etmekle mümkündür. Bu nedenle genç komünistler, politik gençlik örgütünü her şeyden önce böyle bir iddia ile ele almalıdır. Görece durgun süreçlerde ön açıcı eylem ve çıkışlarla, hareketli dönemlerde ise insiyatifli bir önderlik pratiği ile devrimci bir odak olarak öne çıkabilmelidir.

- Doğru bakış açısının yön verdiği etkin bir kitle çalışması, politikalarımızın hayat bulması açısından yaşamsal önemdedir. Rutin, kendini tekrarlayan, araç ile politika ilişkisini tersinden kuran, gündelik faaliyet ile tarihsel olanın bağını kuramayan bir kitle çalışması ile politakımızı hayata geçirmeyi başaramayız. Bu aynı zamanda bir çalışma tarzı sorunudur. Yeni dönemde gençlik kitleleriyle dolaysız temas kuran, gençlik saflarında biriken mücadele dinamikleri ile bağ kurmayı esas alan etkin bir kitle çalışması hayata geçirme sorumluluğu genç komünistlerin omuzlarındadır.

- Komünist gençlik çalışması ile politik gençlik örgütü arasındaki ilişki doğru bir temelde kurulabilmelidir. Bunun başarılamaması ciddi problemlere yol açacaktır. Birisini diğerinin yerine koymak ya da ikame etmek, aynılaştırmak, mevcut politikayı boşa çıkaran sonuçlar yaratacaktır.

Gençlik partiye, devrime!

Genç komünistler kamp çalışması sürecinde parti tarihinden devrimci mirasa ve yayınlara kadar bir dizi başka başlığı da canlı tartışmalara konu ettiler. Bu açıdan kampımız, belirlenmiş başlıklar üzerinden verimli tartışmaların yapıldığı bir gençlik konferansına dönüştü. Kamp çalışmasının en önemli sonucu, ele alınan konular üzerinden önemli açıklıklar sağlanması oldu.

Baştan sona kolektif bir çalışma üzerinden örgütlenen, devrimci bir atmosferde gerçekleştirilen komünist gençlik kampının en net mesajı ise "Gençlik partiye, devrime!" çağrısı olmuştur. Sonuçlarını önümüzdeki mücadele dönemi içerisinde dolaysız olarak göreceğimiz kamp çalışması bu açıdan oldukça işlevsel olmuş, kendi misyonunu yerine getirerek sonuçlanmıştır.

Şimdi zaman, partimizin yönlendiriciliğinde, gençliği devrim davasına kazanmak için seferber olma zamanıdır.

Şimdi zaman, günün çağrısına yanıt verme zamanıdır: Günün çağrısı devrime hazırlıktır.

Şimdi zaman, gençliğin dinamizmini ve yaratıcılığını kuşanarak, her türlü rutini ve kalıbı kırma zamanıdır.

Şimdi zaman, Denizler, Mahirler, İbolar, Erdallar gibi devrim davasını omuzlama zamanıdır.

Genç Komünistler

Eleştiri-özeleştiri ve devrimci yöntem

Devrimci bir partide, sorunları ele alırken, bir konuda tartışma yürütürken, bir değerlendirme yaparken, bir eleştiri yöneltirken ya da eleştiriyi yanıtlarken vb., yöntemsel bakış hayati bir önem taşır. Bütünsellikten yoksun tekyanlı, mekanik ve yüzeysel yaklaşımların yanı sıra subjektivizmin yön verdiği değerlendirmeler, buna dayalı eleştiri ve özeleştiriler, sorunların etrafında dolaşmaya, oraya buraya çekiştirmeye yolaçar ve giderek de anlaşılmaz hale getirir. Odaklanılması gereken asıl sorun geri plana düşerken, bir dizi tali etkenin öne çıkarılmasıyla tartışma bambaşka bir noktaya taşınır.

Bunun içindir ki, öncelikle, tartışılan sorunun özünün ya da temel ekseninin ne olduğu, gözden kaçırılmaması gereken en önemli noktalardan biridir.

Gerekçelendirmeye dayalı bir özeleştiriden kaçınılmalıdır!

Eleştiri-özeleştiri sözkonusu olduğunda, yukarıda altı çizilen noktaya daha bir dikkat göstermek, hem eleştirileri doğru bir zemine oturtmak, hem de eleştirinin özünü doğru anlamak ve bu çerçevede yanıtlamak, sağlıklı bir parti yaşamı açısından önemlidir.

Yaptıkları hatalar, yolaçtıkları sorunlar üzerinden eleştiri konusu olan kimi yoldaşlarımız, yaptıkları özeleştirel değerlendirmelerde, sorunun özünü/eleştirilen temel zayıflığı irdelemekten çok olayların nasıl seyrettiğine ilişkin açıklamalar üzerinden yaşananları gerekçelendirme yolunu tutabilmektedirler.

Yetersizliklerimizin ya da kimliksel zaafiyetlerimizin ürünü bir hata yaptığımızda, öncelikle buna dönüp bakmak yerine, dışımızdaki eksiklikleri, zayıflıkları, yanlış ve hatalı tutumları öne çıkararak, davranışımıza açıklık getirmeye çalışıyorsak, gerçekte yaptığımızın temelli bir hata olmadığını, doğallığında böyle yaşandığını anlatmaya çalışıyoruz demektir. Ya da, hata yaptığımızı kabul ederken bile, çok daha ciddi hataların buna kaynaklık ettiği, dolayısıyla öncelikle sorgulanması gerekenin bu olduğu düşüncesi, kendi zayıflıklarımızı irdelemeyi, çözümlemeyi ve üzerine gitmeyi zora sokmaktadır. Böyle bir durumda, devrimci gelişmede olmazsa olmaz olan eleştiri ve özeleştiri oynaması gereken rolü oynayamamaktadır.

Özeleştiri, öncelikle, zaafiyeti açığa çıkaran etkenlerin sıralanmasına değil, sergilenen zaafiyetin ne olduğunun açıkça tanımlanması üzerine oturmak durumundadır. Devrimci bir partinin ilkelerine, değerlerine ve normlarına aykırı davranışlar sergileyip, ardından da bunu dışsal etkenlerle hafifletme çabası bir devrimciyi yalnızca zayıf düşürür. Zira, öncelikle yönelinmesi gereken, zayıflığı açığa çıkaran etkenler değil, sergilenen zaafiyetin kendisi olmak durumundadır.

Eleştiri karşı-eleştiri ile yanıtlanamaz!

Bir yoldaşın, bir çalışmanın ya da yaşanan bir olayın eleştirisi üzerine verilen özeleştirilerde ya da "savunma" metinlerinde, başka hatalar da sergilenebilmektedir. Yanıtlarımıza yön veren sadece dar ve mekanik bakışaçısı değil, daha kötüsü subjektivizm, önyargılar, duygularımız, ikili ilişkilerimizde yaşadıklarımız vb. olabilmektedir.

Örneğin, eleştirilen bir yoldaş kendisini savunurken, son derece sakıncalı bir yol tutabilmekte, kendisine yöneltilen eleştiriye açıklık getirmek yerine eleştiriyi yönelten yoldaşını hedef tahtası haline getirebilmektedir. Kendisine yönelik "saldırı" algısı, eleştirinin karşı eleştiriyle yanıtlanmasına yolaçabilmektedir.

Bir devrimcinin asla başvurmaması gereken bir davranış biçimidir bu. Zira, kendisine yöneltilen eleştiri haksız bile olsa, tam da bu tutumu kendisini tartışmalı hale getirir. Kimliği ve kişiliği konusunda ciddi soru işaretleri yaratır. Bir yoldaşına ilişkin ciddi eleştirileri olduğu halde, kendisini eleştirene kadar bunları dile getirmiyor ve eleştirilmesi üzerine gündeme taşıyorsa, devrimci etik açısından kabul edilemez bir tutum olur bu.

Dolayısıyla, eleştiri silahı doğru yerde ve doğru zamanda kullanılmalıdır! Bu yapılmadığında, yapılan karşı eleştirinin bir karşılığı olsa bile, eleştiriye gerçekte yön verenin ne olduğu tartışmalıdır. Zira burada yapılmaya çalışılan, karşı eleştirinin hedefi olan yoldaşın zaaflarının üzerine devrimci bir temelde gidilmesi değil, onun ne kadar da zaaflı olduğunun kanıtlanmaya çalışılmasıdır!

Zaafları ve zayıflıkları zamanında ortaya koymayanlar, kendilerine yönelik eleştiri üzerine bir dizi karşı eleştiriyi ardarda sıralama hakkına sahip değildirler. Elbette yoldaşlarımız kendilerine yönelik eleştirileri isabetli bulmadıklarında "savunma" haklarını kullanacaklardır. Ama en iyi savunma saldırıdır mantığıyla hareket etmek devrimcilerin işi olamaz.

Devrimci eleştirinin, yoldaşlarımıza ilişkin bir "suç çetelesi" tutmak, sonra da onun ne denli zaaflı bir kişilik olduğunu parti önünde "teşhir etmek" ya da yargılamak olmadığı yeterince açık olmalıdır.

Eleştirinin yozlaştırılması

Bir başka temel önemde nokta ise şudur. Eleştiri, kimi zaman dedikodunun ötesine geçemeyen duyumlara, bir takım aktarımlara, uzaktan ve sınırlı gözlemlere vb., değil, somut olgulara/maddi bilgilere dayanmalıdır. Dolaylı ya da dar ve yüzeysel gözlemler, tam bilgisine hakim olunamayan süreçler üzerinden yargılar oluşturup, eleştiri adı altında bunu partiye sunmak, eleştirinin yozlaştırılmasından başka bir şey değildir.

Bir yoldaşımız şu ya da bu yolla bir başka çalışma bölgesinde yaşanan bir olayın "bilgi"sini alıyor. Olayın nasıl yaşandığını tüm kapsamıyla bilmediği halde, kendisine yapılan aktarımı veri alıyor ve o bölgedeki yoldaşların tutumunu eleştiriyor. Oysa, yoldaşlarımızın yanlış davrandığına ilişkin bir "iddia" varsa eğer, öncelikle yapılması gereken, bu iddiayı kendilerine iletmektir. Eleştiriyi yöneltmeden önce, olayın gerçekte nasıl yaşandığını öğrenmektir.

Kimi zaman da, "incir kabuğunu doldurmayan", dolayısıyla zamanında kolayca çözülebilecek ya da açıklık sağlanabilecek sorunları, eleştiri adı altında partinin gündemine taşıyabiliyoruz. Bu sadece devrimci içyaşamı oturtma alanındaki zaafiyetin değil, yoldaşlık ilişkileri alanındaki zayıflığın da bir göstergesi olarak yaşanabiliyor. İlgili organlar ya da yoldaşlar tarafından zamanında doğru müdahaleler ile geride kalabilecek küçük bir sorun dallanıp budaklanarak, gereksiz tartışmaların, hatta polemiklerin konusu haline gelebiliyor. Yoldaşça bir müdahale yerine hasmane bir tutumla, eleştirinin amacını gözetmeyen bir dil, üslup ve yaklaşımla eleştiri okları sivriltilebiliyor.

İlkeli ve sorumlu bir yaklaşım!

Parti bünyesinde yaşanan sorunları, yoldaşlarımızın zaaflarını vb.'ni eleştirirken, eğer süreçlere hakim değilsek, tabloyu bütünlüğü içinde görme imkanından yoksunsak, çok dikkatli ve sorumlu davranmak zorundayız. Hele de sözkonusu olan bir yoldaşımız ise, nesnel gözlemlere dayanmayan yüzeysel değerlendirmelerden, yargılayan ve suçlayan bir yaklaşımdan özenle kaçınmalıyız. Eleştiride

(Devamı s.22'de)

Partiyi güçlendirmek zaaflardan arınmaktır!

Devrimci partiyi güçlendirmek, devrime hazırlık çerçevesinde bugünün en acil ihtiyacıdır. Bölge ve dünyada yaşanan gelişmeler kitlesel patlamaların habercisidir. Emperyalistler arası çıkar çatışmaları yarın çok daha ciddi boyutlara varabilir. Ancak devrimci önderlik boşluğu gericiliğe karşı güçlü bir çıkışın önünü kesen en önemli etkendir. Dolayısıyla, devrime hazırlığın en önemli ayağı devrimci partiyi sınıf ve kitleler içinde bir güç haline getirmektir.

Devrime hazırlığın önemli halkası: Güçlü yerel örgütler

Partinin kitlelerle direk bağını kuran yerel örgütlerin güçlendirilmesi devrime hazırlığın en önemli halkalarındandır. Her yerel örgüt kendi alanında partiyi politik çekim merkezi haline getirmeyi hedeflemeledir. Sınıfın ve emekçi kitlelerin kendi sorunları etrafında mücadeleye katılmasını sağlayacak yol ve yöntemleri bulmalı, hayata geçirmelidir. İşçi ve emekçi kitleler ile gençliğin duyarlı ve ileri kesimlerini devrimci program etrafında birleştirecek, harekete geçirebilecek güç ve olanakları yaratmalıdır. Bakışaçımız ve ilkelerimizle çelişmeyen her türlü aracı kullanmayı başarabilmelidir. Kitlelerle bağ kuracak araçları, kitlelerin bilinç düzeyi, acil ihtiyaçları, ilgi alanları vb.'ni gözeterek bulup çıkarmalıdır. Bu da bir yerel örgütün çok farklı araçları ihtiyaca cevap verebilecek biçimde kullanabilmesi demektir.

Farklı araçların kullanımı denildiğinde darlığa düşebiliyoruz. Aynı işleve sahip araçları, araç çeşitlendirmek adına kullanabiliyoruz. Bir fabrikaya yada alana müdahale ederken, düzenli çıkarılan özgün bildirilerin yanında aynı işlevi yerine getiren broşür yada bülten çıkarma hatasına düşebiliyoruz. Yada hazır olmadıkları halde, temas kurduğumuz işçilerle hemen komite kurmaya kalkışabiliyoruz, vb...

Aşılması gereken sorun alanlarından birisi budur. Araçların çeşitlendirilmesini çok yönlü ele almak durumundayız. Örneğin, bir futbol maçı, tiyatro-sinema organizasyonu, piknik vb., ilişki kurduğumuz kişilerle birlikte iş yapma bilincinin oluşması için ilk anlamlı adımlar olabilmektedir.

Araç çeşitliliği denildiğinde, öncelikle, kitlelerle bağ kuran, örgütlü hareket etmesini sağlayan, kollektif bir çalışmaya katan her türlü yol, yöntem ve aracın kullanımını anlamalıyız. Bu bir yerde dernek, bir yerde festival ya da okuma grubu olabilir. Bir başka yerde fabrika komitesi ya da müdahale ettiğimiz alandaki kitlelerle bağımızı güçlendirmek için yapılacak çocuk, gençlik, kadın etkinlikleri, sanatsal çalışmalar vb. olabilir... Araç çeşitliliğine bu esneklikte bakmak, kitlelerle bağımızı güçlendireceği gibi, çeper güçlerimizin katkısını da daha verimli hale getirecektir.

Bugün birçok alanda kurumsal faliyetler sürdürüyoruz. Kurumlarımızın bulunduğu mahallede komşularımızla bağlarımız zayıf olabiliyor. Bir işçi toplantısının bildirisini dağıtıyoruz, mahalle sakinlerinin ilgisini çekemeyebiliyor. Zihinlerinde daha meşru bir zemini elde etmemizi sağlayamıyor. Fakat biz bu emekçilerin çocuklarına eğitici kurslar verebilir, ders vb. konusunda yardımcı olabilir, çocuğu üzerinden emekçilere ulaşarak, desteğini ve sahiplenmesini sağlayabiliriz.

Örnekleri çoğaltabiliriz. Yapılması gereken, farklı araçları etkili biçimde kullanmak, "sınıf faaliyetimize hizmet etmiyor" diyerek reddetmemektir. Nereden nasıl bir imkan

çıkacağını bilemeyiz.

Yerel örgütlerimiz kendi alanında kendi meşruyetini sağlayan-güçlendiren çalışmalar yürüttükçe olanaklarını artıracaklardır. Kalıpları aşarak güçlü bir sınıf ve kitle çalışmasının olanaklarını yaratacaklardır.

Her şeyden önce yaratıcı olmak, her aracı devrimci düşüncelerin yaygınlaştırılmasına ve örgütlü bilincin oluşmasına hizmet edecek biçimde kullanmak gerekir. Çok farklı araçları işlevsel bir biçimde birlikte kullanmayı başarabilen yerel örgütler nitel ve nicel güç olmanın imkanlarını yaratmışlar demektir.

Kadro örgüt ilişkisi

Devrimci kimliği, örgüt anlayışı zayıf olan kadrolar imkanları gereğince değerlendiremeyecekleri gibi, ilişkilerini devrimcileştirmeyi de başaramazlar. Böyle bir durumda, kısa zamanda faaliyetin etrafında çok insan toplansa bile, bu toparlanma parti adına anlamlı sonuçlar yaratmadan dağılma riski taşır. Hatta faaliyete zarar verici bir etki yaratabilir. Tespit edilen araçların içi doldurulmadığı için, kullanmış olmak için kullanılır. Sonra da denedik, başarısız oldu denilir.

Güçlü bir faaliyetin en temel aracı güçlü bir örgüttür. Güçlü örgütler ise kimliği güçlü kadrolar tarafından oluşturulur.

Parti örgütlerinde ve çeper örgütlerinde yer alan yoldaşlar kişişel kaygılarla hareket ettiklerinde, keyfi davranışlar, popülist ya da sekter yaklaşımlar sergilediklerinde, bazı işleri kendileri için angarya ya da gereksiz gördüklerinde, kullanılan araçların hakkını gerektiği gibi vermediklerinde vb., burada sorunların boyvermesi kaçınılmazdır. Böyle bir durumda, yoldaşlar arasında ilişkileri zedeleyen, faaliyeti zayıflatan tartışmalar yaşanır.

Sınırlı da olsa yaşanan bu tür sorunların üzerine kararlılıkla gitmek gerekmektedir. Hiçbir yoldaş partinin gündemini kişisel gerilikleri ve zayıflıkları sonucu yaşanan sorunlarla meşgul etme hakkına sahip değildir. Bu tür sorunlara neden olanlar kendilerini sorgulamak, zayıflıklarını açıklıkla ortaya koymak durumundadırlar. Yerel örgütlerin güçlü bir iç yaşamı oturtması, bu tür sorunların aşılarak faaliyetin sorunlarına yoğunlaşma ile başarılabilir.

Partinin önümüzdeki dönem hedeflerine ulaşabilmesi için, zaaflara, zayıflıklara ve yetersizliklere karşı kararlı bir mücadele yürütmeliyiz. Sınıf ve kitle faaliyetinde mesafe almak, bunu ne ölçüde başardığımıza bağlı olacaktır.

Eleştiri-özeleştiri ve...

(Baştarafı s.20'de)

devrimci kaygı önemle gözetilmeli, subjektif değerlendirmeler, dayanaksız iddialar ve önyargılar üzerinden yoldaşlarımız "tartışmalı" hale getirilmemelidir.

Öte yandan, "eleştiri" adı altında suçlayan, yargılayan ve mahkum eden bir yaklaşım tarzı özellikle yeni devrimcileşen genç insanlar üzerinde zayıflatıcı bir rol oynayabilmektedir. Kuşkusuz hata ve zaafları açıkça tanımlamaktan geri duramayız. Ama özenli bir dil ve üslup ile yoldaşça bir kucaklama sanıldığından da önemlidir. "Esneklik" adı altında sergilenen liberal hoşgörüden uzak durmalı fakat "ilkeli" davranmak adı altında sekterizme düşmemeyi de başarabilmeliyiz.

Partide devrimci yaşamı oturtarak faaliyeti ileriye taşımak, devrimci eleştiri ve özeleştirinin kendi rolünü oynayabilmesine bağlıdır. Devrimci kaygıların yön verdiği yapıcı bir eleştiri ile sağlıklı bir özeleştiri hem yoldaşlık ilişkilerimizi güçlendirecek, hem de zayıflıkların üzerine doğru bir temelde giderek sorunların daha kolay çözümünü sağlayacaktır.

Meslek lisesi "devrim meselesi"!

Haziran Direnişi'nin önplana çıkardığı toplumsal kesimlerden en önemlisi tartışmasız bir şekilde liseli gençlik oldu. Çürüyen kapitalizmin gelecek umutlarını yok ettiği gençlik kesimleri, Haziran Direnişi boyunca büyük bir kararlılık sergiledikleri gibi, sonrasında da toplumu derinden sarsan her gelişmede eylemli süreçlerin doğal bir parçası oldular. Yaşanan bu süreç, liseli gençliğin taşıdığı devrimci dinamizmi bir kez daha ortaya çıkardığı gibi, onun toplumsal sorunlara karşı duyarlılığının da aynası oldu. Sadece Haziran Direnişi ya da Berkin Elvan eylemlerinde değil, örneğin Soma katliamının ardından verilen eylemli tepkilerin en anlamlıları da liseli gençlik saflarından geldi. Özgecan'ın katledilmesi de anlamlı tepkilerin konusu oldu.

Bu tablo, "Gençlik gelecek, gelecek sosyalizm!" şiarının bir yansıması olarak gençliği ve elbette daha özel olarak da liseli gençliği politik mücadeleye kazanmanın önemini bir kez daha göstermiştir. Partimiz de bu süreci bu bakış açısı ile değerlendirerek, liseli gençlik çalışmasını bir yoğunlaşmanın konusu etmiştir. Bir dizi alanda bu yoğunlaşmanın anlamlı sonuçları ortaya çıkarken, liseli gençliği devrim saflarına kazanmanın ilk adımları atılmıştır.

Elbette bu süreç düz bir çizgide ilerlemiyor. Haziran Direnişi ile birlikte liseli gençlik başta olmak üzere geniş toplumsal kesimler sokaklara akarken, bu durumu örgütlü bir akışa çevirebilmenin ciddi zorlanma alanları da bulunuyor. Özellikle liseli gençlik açısından, onun mevcut durumunu kavrayabilmek, bilinç düzeyine uygun bir politik müdahaleyi gerçekleştirebilmek ve dahası içinden geçtiğimiz dönemde sahip olduğu kültürel algılarına devrimci bir müdahale gerçekleştirebilmek oldukça zorlu bir süreç anlamına geliyor.

Burada tartışmaya açacağımız konuyu bu zorlanma alanları değil, liseli gençlik çalışmamızın daha özgün bir alanı olan meslek lisesi çalışması oluşturuyor.

Partimiz için bir bütün olarak liseli gençlik çalışması her dönem özel bir önem taşısa da meslek lisesi çalışmasına çok daha özel bir önem verildiği biliniyor. Zira, meslek liselerini kazanmak partimiz için devrimi kazanmak ile eş anlama gelmektedir. Bugüne kadar defalarca kez dile getirdiğimiz gibi, meslek lisesi çalışması, genel politik anlamının ötesinde buralarda elde edilecek örgütsel birikimler ile geleceğin nitelikli işgücü potansiyelinin güvencesidir. Bugün ulaşılmakta ya da içeriden çalışma yürütülmekte zorlanan birçok temel sanayi işletmesinde çalışma yürütebilmenin önkoşullarından biri, meslek liseleri üzerinden sahip olunan nitelikli işgücüne yaslanmaktır.

Bununla birlikte, sadece devrimci mücadele değil, sosyalist inşa süreci de nitelikli işgücünün yakıcı ihtiyacını ortaya sermektedir. "Devrime hazırlanıyoruz!" şiarını yükselten ve içinden geçtiğimiz dönemi bir "bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemi" olarak tanımlayan partimiz için açık ki sosyalist inşa süreci hiç de yarının meselesi değildir. Her an yeni gelişmelere ve toplumsal kalkışmalara gebe olan ülkemizde başarıya ulaşılabilecek bir devrimci sürecin en temel sonuçlarından biri nitelikli bir kadrosal birikim yaratabilmektir. Bu nitelik ise az önce ifade ettiğimiz gibi sadece mevcut düzene öfkeyi değil, yeni olanı nasıl inşa edeceğini de politik ve teknik olarak kavrayabilen bir nitelik olmak zorundadır.

Kaldı ki, tarih bir sınıflar savaşı tarihi olduğu ölçüde, meslek liseleri sadece partimizin temsil ettiği proletaryanın değil, bugünün egemen sınıfı olan burjuvazinin de en hassas noktalarından birini oluşturmaktadır. Burjuvazinin yıllardır "meslek lisesi memlekete meselesi" diyerek buradaki dönüşüme özel bir önem verdiğini biliyoruz. Sermaye sınıfının topyekun bir dönüşüm öngördüğü eğitim alanında sorunun bir yanını dinci gericiliğin topluma egemen

hale getirilmesi için imam-hatip liselerinin yaygınlaştırılması oluşturuyorsa, diğer yanını da yarının nitelikli ve ucuz işgücünü güvenceleyebilmek için meslek liseleri üzerinden planladığı dönüşümler oluşturuyor. Bir yandan düz liseler gelinen aşamada tamamen oradan kaldırılıp meslek liseleri üzerinden bir yoğunlaşma yaratılırken, diğer yandan meslek liselerinin doğrudan sermayenin denetimine verilmesi hedefleniyor. Hem mevcut meslek liselerinde çeşitli sermaye gruplarının sponsorluğunda buraların ihtiyaçlarını karşılayacak bir program devreye sokuluyor, hem de doğrudan organize sanayi bölgelerinde açılan meslek liseleri ile sermaye sınıfı için topyekun bir dönüşümün önü açılıyor.

Sermaye sınıfı için meslek liseleri üzerindeki denetimini koruyabilmenin yöntemi, sadece buralarda gündeme getirdiği yapısal dönüşüm ile sınırlı değil. Tarihin akışını değiştirebilecek biricik sınıf olan proletaryanın gelecekteki temsilcileri olan meslek liseliler daha bugünden sermaye sınıfının gerici ideolojileri ile kontrol altında tutulmaya çalışılıyor. Milliyetçi çeteleri en yoğun şekilde meslek liselerinde örgütlenmeye çalışıyorlar. Zaten, birer işçi ve emekçi çocuğu olan meslek liseliler sosyal-kültürel gelişimleri için gerekli imkanlara da sahip olamadıkları ölçüde işçi sınıfının geniş kesimleri gibi gerici ideolojilerin etkisi altında bulunurken, buna gerici çetelerin bu alanı özel bir örgütlenme alanı haline dönüştüren pratikleri ekleniyor.

Bu durumun tipik bir yansımasını Haziran Direnişi sırasında ve sonrasındaki eylemli süreçlerde de görmüş olduk. Hemen her şehirde geniş liseli kesimleri bu süreçte sokaklara akar, hatta kimi yerlerde tepkilerini okullarında gerçekleştirdikleri eylemler ile ortaya sererken, meslek liseleri üzerinden böylesi eylemli tepkilerin açığa çıkmamış olmasını bu durumun bir yansıması olarak görebiliriz. Haziran Direnişi üzerinden genel planda ifade ettiğimiz gibi, işçi sınıfının örgütlü bir güç olarak direniş sürecinin bir parçası olamadığı gerçeği kendisini bu sınıfın doğal bir parçası olan meslek liseleri üzerinden de ortaya sermiş oldu. Kuşkusuz bu alandan da direniş sürecine katılımlar yaşandı, ancak bu liseli gençliğin direniş sürecinde kendisini hissettiren ağırlığında belirgin bir yan taşıyamadı.

Bu yanıyla, partimizin Haziran Direnişi'ne ilişkin tespitlerinin ve çıkarttığı derslerin bir benzerini liseli gençlik çalışmamız için de ele almak gerekmektedir.

Haziran Direnişi'nin belirgin etkisi ile toparlanan liseli gençlik çalışmamızın önündeki en temel görevlerden biri, partinin sesini bu alana taşıyabilmek, işçi sınıfının devrimci geleceğini meslek liselerinden başlayarak inşa edebilmektir.

Bu açıdan elimizde ciddi olanakların bulunduğu bir gerçektir. Haziran Direnişi ile birlikte elde edilen dinamik liseli kadro rezervi bu açıdan en temel güvencemizdir. Gelinen aşamada önümüzde duran sorun, bu dinamizmin partinin toplam yönelimleri ve ihtiyaçları ile birlikte doğru bir şekilde yönlendirilebilmesi ve değerlendirebilmesidir. Geleceksizlik sorunu ile birlikte sisteme öfkesi büyüyen liseli gençliğin bugün içinde bulunduğu sosyal-kültürel geriliği ve devrimci değerlere uzaklığı aşabilmenin yolu da ancak bu eksende bir yüklenmeyle, liseli gençlik güçlerini partinin çizgisi, yönelimleri ve değerler sistemi üzerinden bir eğitime ve yönlendirmeye tabi kılabilmekle mümkündür.

Liseli çalışmamızı meslek liseleri üzerinden yoğunlaştırmanın ve eksenimizi buraya oturtmanın partimiz için ikili bir yönü olduğu ortadadır. Hem mevcut liseli kadro rezervinin yer yer parti çalışmasında ciddi gerilimlere yol açan zaaflarını törpüleyebilmek, hem de bu alanı sınıf çalışmamızın organik bir parçası olarak partinin stratejik hedefleri ile uyumlu bir çizgiye oturtabilmektir.

Meslek liselerinin özgül sorunlarını kavrayıp buralara özgü politikaları hayata geçirebilen, toplam liseli çalışmamız ile bağı içerisinde liselilerin toplumsal sorunlara duyarlılığını bir devrimci bilinç yaratmanın olanağı olarak değerlendirebilen, liseli gençliğin taşıdığı devrimci dinamizmi partinin sesini en geniş kesimlere taşımak için seferber edebilen bir liseli gençlik çalışması... İşte partimizin liseli gençlik çalışmasının ihtiyacı tam da buradadır. Burjuvazi için bir "memleket meselesi" olan meslek liseleri, açıktır ki partimiz için de bir "devrim meselesi"dir. Liseli gençlik çalışmamızı bu eksende ele alıp yeniden üretmek, işçi sınıfının devrimci geleceğini güvence altına almak açısından büyük bir önem taşımaktadır.

"Sınıf intiharı" üzerine

Bilimsel sosyalizmin, binlerce yılın birikimlerini süzen Marks ve Engels tarafından geliştirilmesiyle işçi sınıfı, ideolojik-felsefi silahlarına kavuştu. Kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmesiyle işçi sınıfının etkin bir şekilde tarih sahnesine çıkması ise, bilimsel sosyalizmin maddi toplumsal gücünü yarattı. Bu çakışma bir rastlantı değil, tarihsel-toplumsal gelişmenin belli bir aşamaya ulaşmasının olanaklı kıldığı tarihsel bir olaydır.

Kapitalizmin hem ürünü hem mezar kazıcısı olan proletarya tarih sahnesine çıkmadan, ütopik sosyalizmin bilimsel sosyalizme sıçraması mümkün olmazdı. Bu sıçrama gerçekleşmeden, işçi sınıfının bilimsel temellere dayalı ideolojik-felsefi silahlarına kavuşması da olası değildi. Buna karşın tarihsel gelişimin metaryalist yasaları, belli bir aşmada bu çakışmanın kaçınılmaz olduğunu göstermiştir.

***

Sınıflı toplumlarda her ideoloji, her dünya görüşü belli bir sınıfsal zeminde boy verir. Dolayısıyla sınıfların dünyayı ve olayları algılayıp yorumlamaları, güncel talepleri, gelecek özlemleri ideolojik tercihlerinde belirgindir. Bilimsel sosyalizmin sınıfsal özü, devrimci partisiyle kenetlenen işçi sınıfı önderliğinde kurulacak olan, sömürüden, kölelikten arınmış eşitlik, özgürlük, kardeşlik dünyasında ifadesini bulur. Bilimsel sosyalizmin maddi-toplumsal güce dönüşebilmesi ise, ancak özlemlerini temsil ettiği sınıfın, yani proletaryanın bu ideolojiyi benimsemesiyle mümkün olur. Bu birleşme hem proletaryanın ideolojiyle silahlanması hem bilimsel sosyalizmin maddi toplumsal gücüne kavuşması için olmazsa olmazdır. Bu birleşmenin siyasal simgesi ise, proletaryanın öncüsü, devrimci sınıf partisidir.

Belirtelim ki, "olağan" dönemlerde işçilerin burjuva ideolojisinin etkisine kapılmaları, seçimlerde ise çoğu zaman gerici partilere oy vermeleri, bu bilimsel-tarihsel olguyu ortadan kaldırmaz. Belirleyici olan sınıflar mücadelesinin gelişim seyridir. Sınıflar mücadelesinin keskinleşmesi, işçi sınıfına, gerici ideolojilerin prangalarını parçalama, kendi sınıf ideolojisiyle, yani bilimsel sosyalizmle buluşma koşullarını sağlar.

***

Bilimsel sosyalizmin maddi toplumsal gücünü işçi sınıfında bulmasına rağmen, devrimci sınıf partileri, farklı sınıf ya da katmanlara mensup kadroları da saflarına çekerler. Zira bilimsel sosyalizm, sadece işçi sınıfını değil, toplumun farklı kesimlerini de etkileyebilecek güçtedir. Öte yandan vahşi kapitalizmin hergün yeniden ürettiği felaketler de, miadını dolduran bu sisteme karşı toplumun farklı kesimlerinde öfke yaratır.

Bu nesnel toplumsal koşullar, orta sınıfa mensup aydınların, ama daha çok işçi sınıfına yakın küçük-burjuva emekçi kesimlerin politikleşen genç kuşaklarının bir kısmının devrimci sınıf partisinin saflarına akmasını sağlıyor. Özellikle sınıflar mücadelesinin henüz keskinleşmediği koşullarda, parti saflarına katılımda gençliğin oranı, işçilerden fazla olabilmektedir. Bu olgunun yansımaları, özellikle kadro sorununda belirgin şekilde hissedilmektedir.

***

Toplumun farklı kesimlerinden devrimci sınıf partisine katılımlarla ilgili tartışma, Marks-Engels dönemine kadar uzanır. Bu tartışmada öne çıkan temel vurgulardan biri ise, bu katılımların, yani parti üyeliğinin partinin programının, tüğüzünün, normlarının kabulünün yanısıra, "sınıf intiharı"nı da zorunlu kılmasıdır. Bu zorunluluk, salt orta sınıf kökenliler için değil, küçük-burjuva kökenli kadro adayları için de geçerlidir.

Parti saflarına katılan gençlerin çoğunda değişme niyeti, mücadeleye katılma isteği ve çabası var kuşkusuz. Bununla birlikte "sınıf intiharı" niyet ve isteğin ötesinde, bilinçli iradi

olduğu kadar sistemli bir çabayı da gerektiriyor.

"Sınıf intiharı" bir anda gerçekleşecek bir olay değildir elbette. Bu, çatışmalı ve dinamik bir süreçtir. Sürecin öznesi olan kişinin iradi çabası kritik önem taşısa da, parti kolektiflerinin yol gösterici, motive edici rolü de özel bir önem taşır. Devrimci militanın değişim yönündeki iradi çabası ile partinin yönlendirici müdahalesi gerçekleştiğinde ise, bu sorunun üstesinden gelmek güç olmayacaktır.

***

Değişim/gelişim için genel planda ideal bir hat çizmek nispeten kolay olsa da, "sınıf intiharı"nın pratikte kolay gerçekleşemediğini deneyimler göstermektedir. Zira bu noktada yaşanan zorlanmalarda pek çok etken rol oynamaktadır. Bu etkenlerin bir kısmı parti kolektiflerinden bir kısmı ise kadro adaylarından kaynaklanmaktadır. Bir kısmı öznel, bir kısmı nesneldir. Bir yanda toplumsal mücadelenin gelişim seyri, parti kolektiflerinin düzeyi, değiştirip dönüştürme kuvveti, öte yanda değişim-dönüşümün öznesi olan kişilerin düzeyleri, karakterleri, ciddiyeti, çabaları... Tüm bunlar, şu veya bu şekilde süreci etkilemektedir.

Sorun bir yönüyle karmaşık olsa da, diğer yönüyle yalındır. Öznel-nesnel, bireysel-örgütsel etmenler bu süreci etkilese de, devrimci siyasal faaliyete eşlik eden sistemli iradi çaba, değişip dönüşme iddiası, sonuca gitme kararlılığı varsa, sorunların üstesinden gelmenin koşulları da oluşmuş demektir.

***

Değişim/gelişim için nesnel koşullar oluşturulsa da, pratik süreç yine de bazı zorlanmalar içerebiliyor. Bu zorlanmaların bir kısmı parti kolektiflerinin yetersizliğinden kaynaklansa da, değişimin öznelerinde süreci yavaşlatan, hatta kimi zaman sakatlayan pekçok alışkanlığı sürdürdürebildiğini belirtmek gerekiyor. "Kendinden memnuniyet" hali, değişime "ayak direme", geçmişin alışkanlıklarından "taviz vermeme", düzenin kişi üzerindeki etkilerinin yankısı olan bazı alışkanlıkları "özgünlük" sanma gibi tutumlar, gelişmeyi çelen etmenlerin bir kısmıdır. Bunlara, büyük önem taşıyan ideolojik-teorik gelişimin temel edimi olan sistemli okuma konusunda yaşanan zorlanma ya da isteksizlik eklenince, kimi militanlar şahsında değişim ağır-aksak gerçekleşebilmektedir.

Vurgulamak gerekiyor ki, bu ayakbağlarını söküp atma iradesi göstermeden, düzen içi yaşamın alışkanlıklarını aşmak da, kişiliği devrimci bir temelde yeniden inşa etmek de olası değildir. Zira "sınıf intiharı" bir alt-üst oluş olduğu gibi, bir çeşit yeniden doğuştur da aynı zamanda. Ancak yeniyi doğuracak olan bu sancılı süreci yaşamayı göze alanlar, "sınıf intiharı"nı gerçekleştirip, kokuşmuş kapitalizmin prangalarını parçalamayı başarabilirler.

***

Bilimsel sosyalizmin dünya görüşünü benimseyip, devrimci bir yaşamı tercih edenler, idealleri uğruna fedakarlıklar yapıyorlar ve gerektiğinde bedel ödüyorlar. Bu kokuşmuş düzende bedelsiz bir onurlu yaşam sürmek neredeyse imkansız. Dolayısıyla düzenin ağırlıklarından kurtulup özgürleşmek için, "sınıf intiharı"nın sancılarına katlamak gerekiyor.

İnanç, coşku ve enerji ile hedefe odaklanma; mücadeleye kendini adama ve bedellerini göze alma; hem düşünsel hem pratik çaba ile toplam faaliyetin öznesi olabilme; eleştiriye maruz kalmanın yarattığı ağırlıklardan kurtulma; örgüt bilinci, sınıf bilinci, sınıfın partisine aidiyet duygusunu kazanma; apolitizmi aşma; ihtilalci militan kişiliğin inşası için devrimci siyasal faaliyete tereddütsüz katılma; misyon bilinci ile hareket etme; yaşamı planlama, hedefleri ve öncelikleri netleştirme; parçalı yaşamı kişilik bütünleşmesini yaratarak aşma, kolektif ile daha ileriden bütünleşme; geçmişin prangalarından kurtularak özgürleşme sürecini başlatma...

Tüm bunlar ancak "sınıf intiharı" yönünde somut adımların atılabildiği bir sürecin geliştirilmesiyle mümkündür.

Devrimcilik örgütsel anlamda olduğu kadar, bireysel anlamda da kapitalizme karşı savaş ilanıdır. Bu savaştan alnının akıyla çıkabilmesi için kişinin, düzenin kendindeki varlığını altetmesi, diğer bir ifadeyle, düzeni öncelikle kendi kişiliğinde yıkması gerekiyor. Böylece düzene karşı ilk zafer, kişinin kendindeki çatışmada kazanılır. Bununla birlikte, büyük zaferlerin onurunu taşıyabilmenin zemini de hazırlanmış olur.

Greif direnişi ışığında işçi ve emekçi kadınların örgütlenmesi

Taşeronlaştırma ve kölece çalışma koşullarına karşı örgütlenen Greif işçileri, fiili meşru mücadeleyi esas alarak, 60 gün süren muazzam bir işgal gerçekleştirdiler. Sınıf hareketinde mücadele ve örgütlenme hattıyla alışılmış çizgi ve anlayışları yerle bir eden Greif direnişi, yıllardır içine düştüğü cendereyi bir türlü kıramayan sınıf hareketine yeni bir yol açtı, sınıf mücadelesine çok önemli deneyimler bıraktı.

Greif direnişinin öne çıkan yanlarından biri, direnişte sergilenen kadın işçi inisiyatifi ve bunun örgütlü biçimi olan Emekçi Kadın Komisyonu deneyimi oldu.

Emekçi Kadın Komisyonu, işgalin ilk günlerinde sınıf devrimcilerinin katkılarıyla direnişçi kadın işçiler tarafından kurulmuştur. Komisyon, düzenli toplantılarla biraraya gelmiş, kadın işçilerin bilinçlenmesi temelinde eğitimler gerçekleştirmiş, kadın işçilerin öz emeğinin ürünü olarak kadın istihdam paketi, direnişçi işçiler buluşması vb. etkinlikleri düzenlemiştir. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günü, işgal fabrikası içinde, ağırlıklı olarak kadın işçilerin emeği ve inisiyatifi ile, kadın ve erkek işçilerle birlikte kutlanmıştır. Komisyon kendini kadın işçilerin gündemleriyle sınırlamamış, direnişin sorunlarını da gündemine almış, ön açıcı önerileri direniş komitesine taşımış, anlamlı pratiklere imza atmıştır.

Komisyon, aynı zamanda çifte ezilmişlik ile karşı karşıya kalan kadın işçilerin çok yönlü sorunlarına (cinsel ezilmişliği ve toplumsal sorumluluklardan doğan sorunlar) direnişi güçlendirecek temelde müdahale etmiş, sınıfsal çıkarlar temelinde kadın işçilerin dayanışmasını güçlendirmiştir. Erkek işçilerin eşlerinin de direnişe kazanılması yönelimi içinde olmuştur.

Emekçi Kadın Komisyonu'nun direnişte oynadığı özel rol

Komünistler geçmiş değerlendirmelerinde, kadın işçi ve emekçilerin örgütlenmesinde *"kadın kitlelelerine amaca uygun şekilde yönelebilmenin örgütsel biçimi"* olarak işçi ve emekçi kadın komisyonlarının işlevini şöyle tanımlamışlardır: "*Bulunduğu alanda kadınlara yönelik özgül çalışmayı düşünmek, planlamak ve somutlaştırmaktan öteye, bunu bünyesinde yer aldığı örgütün geneline maledebilmek...*" *(TKİP II. Kongre Değerlendirmeleri -H. Fırat)*

Greif işgalinin ardından kadın işçiler tarafından oluşturulan komisyon bu bakışın etekemiğe bürünmesi olmuştur.

Greif işgaliyle başlayan direniş süreci, kadınların çifte ezilmişliğinin biriktirdiği enerjiyi açığa çıkarmış, kurulan Emekçi Kadın Komisyonu ise, direniş komitesiyle birlikte bu enerjiye yön vermiştir. Eğitimler, sistemli toplantılar, üretken ve verimli süreç, kadınların bilinçlenmesini, özneleşmesini, özgüven kazanmalarını sağlamıştır. Kazandıkları bilinç ve özgüven sayesinde, direnişin kritik anlarında sürecin önünü açacak eylem ve öneriler kadınlardan gelmiştir.

Emekçi Kadın Komisyonu, kadın işçileri sınıfsal kimlikleri üzerinden yakalayıp, cinsel kimlikleri üzerinden yaşadıkları sorunlara müdahalenin zemini olmuştur. Kadının toplumsal sorumlulukları (eş-anne, ev içi sorumluklar) ve erkek egemen anlayışın etkisi, direnişin gücü ve komisyonun özel müdahalesi ile aşılabilmiştir. Kadınların aileleriyle yaşadıkları sorunlara komisyon yapıcı müdahalelerde bulunmuş, kadınlar üzerindeki toplumsal konumundan gelen baskıları hafifletmiş, kadın işçilerin yalnız olmadığını göstererek sorunlara kolektif çözümler üretmiş ve böylelikle direnişin güçlenmesinde özel bir rol oynamıştır.

Kadın ve erkek işçilerin birbirlerine yönelik önyargılarının kırılmasında, kardeşçe bir kaynaşmanın yaşanmasında da komisyonun payı büyüktür. Güçsüz-zayıf olarak görülen kadın işçilerin süreç içindeki değişimi, erkek işçiler için övünç kaynağı haline gelmiştir. Emekçi Kadın Komisyonu'nda erkek işçilerin de yeralması ise, erkek egemen algının ancak sınıf mücadelesiyle kırılabileceğine, gerçek bir kaynaşmanın zeminini işaret etmektedir.

Kuşkusuz, bugüne kadar birçok işçi direnişinde kadınlar yeralmış, direniş içinde özgürleşmiş, bilinçlenmiş, özgüven kazanmış, aynı zamanda direnişe güç vermişlerdir. Greif özgülünde ise, işlevsel bir şekilde değerlendirilen komisyon sayesinde kadın işçilere bilinçli ve örgütlü müdahalenin zemini yaratılmış, kadın ve erkek işçiler arasındaki duvarlar direniş süreci içinde bilinçli müdahalelerle kırılmış, kadınların değişim süreci direnişe güç vermiştir.

Kadın çalışmasının gerçek zemini!

Komünistler olarak, kadın çalışmasının gerçek zemininin sınıf zemini olduğunu, sınıf çalışmasından soyutlanmış bir kadın çalışmasının olamayacağını, kadın çalışmasının da sınıf çalışmasının organik bir parçası, fakat onun özgül bir alanı olduğunu önemle vurguladık. Greif örneğinde, Greif'teki kadın işçiler için yaşadıkları hiçbir sorun, Greif patronuna duyulan öfkenin önüne geçememiştir. Direnişi bu denli sahiplenmelerinin gerisinde aynı zamanda kadın işçi olarak aşağılanmaları karşısında duydukları sınıfsal öfke yatmaktadır.

Öte yandan, sınıf içinde kadın çalışmasının temel hedefinin kadın işçilerin çifte baskı, sömürü ve ezilmişlikten doğan enerjisini açığa çıkarmak olduğunu, bu başarıldığında, kadınları ileriye atılmaktan hiçbir şeyin alıkoyamayacağını tarihin ve bilimin verileri ışığında ifade ettik. Greif bu açıdan da örnek teşkil etti. Greif'in direnişçi kadınları, direnişe büyük bir inançla bağlandılar, direniş içinde fedakarlık örnekleri sergilediler, gerçekleşen etkinlik ve eylemlerle direnişe moral güç veren bir rol üstlendiler.

Bir sözümüz de, sözümona "kadınların özgürlüğünü" savunan feministlere-sosyalist feministlere... Cinsler arası eşitsizliği esas alan ve kadınların erkek cinsine karşı mücadele ile özgürleşeceğini ileri süren feminist akımların bu iddialarını tuzla buz eden bir süreç yaşanmıştır Greif'te. Kadınlar, gördükleri temel "erk" olan Greif patronuna ve sermaye devletine karşı mücadele içinde özgürleştiler, erkek egemen algıyı tam da sınıf mücadelesi içinde paramparça ettiler. Omuz omuza verilen mücadele ile tam anlamıyla kardeşleşmeyi ve eşitliği yarattılar. O yüzdendir ki, tüm feministler, en ileriden sergilenen bu kadın inisiyatifini yok saydılar, Greif direnişine kenarından-köşesinden bile yaklaşmadılar.

Sonuç olarak Greif direnişi, çok yönlü öğreticiliği birlikte örnek kadın işçi inisiyatifi ile de tarihteki yerini almıştır. Sınıf hareketinin yeni dönemine bu açıdan da yol gösterecektir.

Devrimci hazırlık için olanakları değerlendirmek!..

M. Haki Koryürek

Tüm dünyada içinden geçilen süreç, büyük toplumsal alt-üst oluşlara gebe ve son derece heyecan verici. Dört bir yanda emperyalist savaş ve saldırganlık tırmanırken, ABD'nin çözülmekte olan hegemonyası ve emperyalist kampta her geçen gün daha da belirginleşen çok kutupluluk, daha bugünden Ortadoğu'dan Ukrayna'ya yıkıcı sonuçlara yol açıyor.
Bu olguya, sosyal mücadele pratiklerinin dünya ölçeğinde büyük bir güç ve yaygınlık kazanması eşlik ediyor. Ve bunlar, içinde bulunduğumuz tarihsel dönemin objektif olarak yeni devrimlere kapı aralaması anlamını taşıyor.

Tehlike ve olanaklar içiçe

Dünya çapındaki bu sarsıcı gelişmeler, çalkantılı bir döneme girmiş bulunduğumuzun habercisi. Türkiye'deki bir dizi gelişme ve mevcut siyasal konjonktür de iç dinamikleri bakımından bununla örtüşüyor.

Burjuva devlet aygıtındaki kuvvetler ayrılığının biçimsel haliyle dahi silikleştiği, ordusundan polisine, medyasından eğitimine düzen kurumlarının esas işlevinin gözler önüne serildiği ve bu arada rejim içi iktidar dalaşı ile burjuva siyaset sahnesinin toplumun geniş kesimleri nezdinde teşhir olduğu bir tablo önümüzde duruyor. Bu elbette tüm toplumu saran dinci gericiliğin etkisiyle, henüz tüm siyasal-toplumsal sonuçlarını üretebilmiş değil. Yine de bu birikimin başka biçimlerde dışa vurma potansiyeli bulunduğundan şüphe etmemek gerekiyor.

Önümüzdeki seçimler iki gelişmeyi hızlandıracak. Birincisi baskıcı ve otoriter uygulamaların önceki dönemi de aratacak biçimde tırmanışa geçmesi. Ve ikincisi toplumun aklının ve kulağının devrimci düşünce ve söylemlere giderek daha açık hale gelmesi.

Burjuva siyaset sahnesinde yaşanan bir diğer olgu, halihazırda düzen içi bir alternatifin yokluğu. Bu, muhalif ve arayış halindeki kesimlerin sistem karşıtı bir çizgiye kaymasını kolaylaştıracaktır.

Zaferi göze alabiliyor muyuz?

Yeri geliyor, cemaat bağlantılı tutucu bir esnaf, gerici yayınları büyük bir dikkatle okuyabiliyor, ya da palazlanmak isteyen yeni yetme bir sermayedar daha çok semirebilmek düşüncesiyle gecesini gündüzüne katabiliyor, hatta rüyasında dahi kazanacağı müstakbel ihaleleri görecek kadar yanıp tutuşabiliyor. Düzenin çektiği çitleri ötesinde, başka bir dünya tasarımını aklı hayali almayan ve hiçbir geleceği olmayan bu zavallılar bile sefil gündelik çıkarlarına bu denli odaklanmış ve hevesli davranabiliyorken, bizim kararlı, istekli ve sistematik bir çaba içerisine girmeyişimiz büyük bir tutarsızlık olmaz mı?

İyi ama ülkede köklü bir gericilik geleneği var ve ellerinde devasa imkanlar bulunduruyorlar, denilebilir. Evet, bütün bunlar doğru. Ancak şunu da aklımızdan çıkarmamız gerekir ki, bu topraklarda aynı şekilde güçlü bir devrimci damar ve bunun yarattığı bir gelenek ve birikim var. Üstelik devrime yakınlık duyan, mücadeleye eğilimli küçümsenmeyecek bir kesim bulunuyor. Önemli olan kimin ne ölçüde elindeki olanakları değerlendirebildiğidir.

Umutsuzlar, karamsarlar, olmazları öne çıkaranlar, huysuz birer ihtiyar olmuşlardır artık. Devrimci ise gençtir, yaşı kaç olursa

olsun daha hayatın baharındadır. Zafer ve başarılar sızlanmakla, mızmızlanmakla, yakınıp durmakla elde edilemez. Ne istediğini bilmekle, uzanıp yakalamakla, koparıp almakla, sarıp sarmalamakla olur. Özlemini duyduğumuz dünya için emek verip savaşmakla olur.

En geri dönemlerde bile pek çok coğrafyada devrimci bir yükselişin olanaklarını bağrında barındıran toplumsal hoşnutsuzluklar, ayağa kalkışlar, yer yer öfke patlamaları ortaya çıkabiliyor. Üstelik bu tür sosyal kaynaşmalar kendini farklı biçimlerde de olsa belli aralıklarla tekrarlıyor. Kısacası tarihin nesnelliği işliyor ve bizim için son derece bereketli bir ortam sağlıyor. Ne var ki asıl sorun, devrime büyüyebilecek ya da devrimci bir yükseliş dönemine kapı aralayabilecek tüm bu olanaklar ancak biz bu yönlü bir hazırlığa sahipsek bir anlam ifade edebilir. Yani örgütsel birikim ve yığınağımız olduğu koşullarda önümüze çıkan böylesi tarihsel fırsatları değerlendirebiliriz.

Öteki türlü bir büyük fırsatın daha geçip gidişini kenardan izleriz, ellerimizden kaymasına seyirci kalırız. İyi ama bizim gerçekten istediğimiz bu mu? Ya rutinden sıyrılıp coşkulu ve enerjik bir uğraş içine gireceğiz ya da hayatın akışının bize hak tanıyacağı tek şey, oditoryumun en ön sırasından ya da belki kale arkasından alınacak bir izleyici biletidir. Yaşamda mutlak ve sihirli bir talih anlayışı yoktur. Ne var ki, şans ona hazır olanların, zafer ise onu göze alabilenlerin yanındadır.

Partili olma bilinci ile adımlarımızı hızlandırmalıyız!

Düşünce gücüyle her şeyi değiştiremeyiz elbette. Ama bu da önemli bir rol oynuyor. Psikanaliz alanında incelemeler yapan bir enstitünün bir araştırması bu açıdan dikkate değer. Bu çalışmada, kontrol ve deney gruplarından elde edilen verilerin karşılaştırmalı analizini yaparken, araştırmacılar şunu farkediyorlar. Kişi başlangıçta başarısızlığa uğrayacağı, muhtemelen çuvallayacağı ön kabulüyle kolları sıvadı mı, bu ihtimal üzerine odaklandı mı; beyin de niçin başarılamadığının gerekçelerini, daha doğrusu bahanelerini üretmeye koyuluyor.

Halbuki tersinden kişi, yapılması gereken işi, şu veya bu biçimde, yüksek bir olasılıkla hayata geçireceği kanaatine sahipse, beyin de meselenin nasıl çözüleceği, görevin nasıl tamamlanacağı üzerine faaliyetlerini yoğunlaştırıyor. Ve bu da sonuca yansıyor. Kısacası, zihnimizin işleyiş mantığında dahi düşünsel ve duygusal motivasyonlarımız önemli bir rol oynuyor.

Hedeflerimizin büyüklüğü gözümüzü korkutmamalıdır. Devrimin öncesinde, tam da hazırlık döneminde *"Bugün sayımızın az olması sorun etmiyorum, milyonlar bizimle olacak."* diyordu Lenin. Gerçekten de devrimci iyimserliğin ve bilimsel dayanaklara sahip, berrak bir tarih bilincinin iyi bir sentezi... Doğru, düne kadar -ve belki bugün için de- biz insanlara yoğun bir emek harcıyor ve pek sınırlı bir sonuç alabiliyorduk. Ama ister fabrika çalışmasında, ister gençlik alanında olsun, bir dizi başarının bizi hızla sınıf ve kitle hareketinde bir devrimci odak haline getireceğinden şüphe duymamak gerekiyor.

Bu başarılabildiği oranda, giderek verimli olmaktan uzak koşturmacalar sona erecek, en ileri ve mücadeleci kesimlerin tek devrimci odak olan partimizin etrafında birikmesinin önü açılacaktır.

İşte tam da gerçek devrimci tarihsel rolümüzü oynayabileceğimiz bu düzeye erişebilmek için her birimize önemli sorumluluklar düşüyor. Dolayısıyla, her bir yoldaşımızın her düzeyden katkısı son derece değerlidir. Bu topraklarda böylesi bir misyonu yerine getirebilme potansiyeli bulunan tek siyasal güç partimiz, TKİP'dir. Gerisi partili olma bilinci ile adımlarımızı hızlandırmakta, toplumun devrimci geleceğini kucaklayabilmek için hedefli, planlı ve sistematik bir çalışmayı büyük bir coşku ve kararlılıkla hayata geçirmektedir.

hazırlığı evresine girdi. Sosyalist partiler, özellikle proleter nitelikte olanlar, her tarafta kuruldu ve burjuva parlamentarizmini kullanmayı ve kendi günlük basınını, kendi eğitim kurumlarını, kendi sendikalarını ve kendi kooperatif birliklerini kurmayı öğrendiler. Marx'ın öğretisi tam bir zafer kazandı ve *yayılmaya başladı.* Proletaryanın güçlerinin seçilmesi ve toparlanması ve geleceğin savaşları için hazırlanması, yavaş ama sürekli bir gelişim gösteriyordu.

Tarihin diyalektiği öyleydi ki, marksizmin teorik zaferi, onun düşmanlarını, marksist *kılığına bürünmeye* zorladı. İçten çürüyen liberalizm, kendini, sosyalist *oportünizm* biçiminde canlandırma yolunu denedi. Güçlerin büyük kavgalara hazırlanması dönemini, bu kavgalardan vazgeçme biçiminde yorumladılar. Ücret köleliğine karşı mücadelede, kölelerin koşullarının iyileştirilmesini, kölelerin birkaç kuruş uğruna özgürlük haklarını satmaları anlamına aldılar. Sınıf mücadelesinden vazgeçerek, alçakça "toplumsal barış" (köle sahipleriyle barış), öğüdünü verdiler vb.. Bunlar parlamentonun sosyalist üyeleri arasında, işçi sınıfı hareketinin çeşitli yetkilileri arasında, ve aydın "sempatizanlar" arasında pek çok yandaş bulmuşlardı.

III

Ne var ki, oportünistler, Asya'da, büyük dünya fırtınasının yeni bir kaynağı ortaya çıkınca, kendilerini, "toplumsal barış" ve demokrasi koşullarında fırtınanın gereksizliği konularında pek kutlayamadılar. Sovyet devrimini, Türkiye'de, İran'da, ve Çin'deki devrimler izledi. İşte şimdi biz bu fırtınalar döneminde ve bu fırtınaların Avrupa'daki "yansımaları" döneminde yaşıyoruz. Artık çeşitli "uygar" sırtlanların diş gıcırdattığı Çin cumhuriyetinin yazgısının ne olacağı bir sorun değildir, yeryüzünde hiç bir güç, Asya'da eski serfliği yeniden canlandıramaz ya da asyatik ve yarı-asyatik ülkelerdeki yığınların destansı demokrasilerini silemez.

Kitle mücadelesinin hazırlanması ve gelişmesi koşulları konusunda hesapsız bazı kimseler, Avrupa'daki kapitalizme karşı kesin mücadelenin uzun bir gecikmeye uğramasıyla, umutsuzluğa ve anarşizme itilmişlerdi. Şimdi biz bu anarşist umutsuzluğun ne denli kısagörüşlü ve yüreksizce olduğunu görebiliyoruz.

Asya'nın sekizyüz milyon nüfusu ile, Avrupa'yla aynı ülküler uğruna mücadeleye sokulmuş olması gerçeği, bize iyimserlik vermelidir, umutsuzluk değil.

Asya devrimleri, bir kez daha, liberalizmin omurgasız ve temelsiz olduğunu, demokratik yığınların bağımsızlığının olağanüstü önemini ve proletarya ile burjuvazinin her çeşidi arasındaki kesin ayırımı, bize göstermiştir. Hem Avrupa'da hem de Asya'daki deneyimden sonra, sınıf-*dışı* siyaset ve sınıf-*dışı* sosyalizmden sözeden bir kimseye yapılması gereken şey, hemen onu bir kafese koyup Avustralya kangurusu ya da benzeri bir şeyle birlikte sergilemektir.

Asya'dan sonra Avrupa da, Asya'daki gibi olmamakla birlikte, karışmaya başladı. 1872-1904 "barışçı" dönemi, bir daha dönmemek üzere geçip gitti. Yüksek geçim maliyeti ve tröstlerin zorbalığı, liberalizmle en çok bozulmuş olan İngiliz işçilerini bile harekete getiren ekonomik mücadeleyi, görülmemiş bir keskinliğe itmektedir. En "kalın kafalı" burjuva-Junker ülkesi Almanya'da bile, siyasal bir bunalımın mayalanmakta olduğunu görüyoruz. Çılgınca silahlanma ve emperyalizm siyaseti, modern Avrupa'yı, daha çok bir barut fıçısına benzeyen bir "toplumsal barış"a dönüştürüyor. Bu sırada, *bütün* burjuva partilerinin çürümesi ve proletarya partilerinin olgunlaşması sürekli gelişme gösteriyor.

Marksizmin ortaya çıkmasından beri, dünya tarihinin her üç büyük dönemi de, marksizme yeni doğrulamalar ve yeni zaferler getirmiştir. Ama, tarihin gelmekte olan döneminde, proletaryanın öğretisi olarak marksizmi, daha büyük bir zafer beklemektedir.

Mart, 1913

***(Marx Engels Marksizm**, Sol Yayınları, Birinci Baskı, Kasım 1976, s.92-96)*

Karl Marx öğretisinin tarihsel yazgısı

V. İ. Lenin

MARX'ın öğretisindeki asıl şey, sosyalist toplumun kurucusu olarak proletaryanın tarihsel rolünün açığa çıkarılmasıdır. Dünyanın her yanındaki olayların gelişimi, Marx'ın onu açıklayışından bu yana bu öğretiyi doğrulamış mıdır?

Marx, bu öğretiyi ilk kez 1844'te geliştirmiştir. Marx ve Engels, 1848'de yayınlanan *Komünist Manifesto*'larında, bu öğretinin tam bir sistematik bir açıklamasını, bugüne kadar en iyisi olarak kalmakta devam eden bir açıklamasını verdiler. O zamandan beri dünya tarihi, açık-seçik üç ana döneme bölünmüştür: (1) 1848 Devriminden Paris Komününe (1871) kadar; (2) Paris Komününden Rus Devrimine (1905) kadar; (3) Rus devriminden bu yana.

Şimdi bu dönemlerin herbirinde Marx'ın öğretisinin yazgısının ne olduğunu görelim.

I

Birinci dönemin başında, Marx'ın öğretisi hiç de egemen değildi. Sosyalizmin birçok grup ya da eğilimlerinden yalnızca biri idi. Egemen olan sosyalizm biçimleri, çoğunlukla, bizim narodizme yakın olanlarıydı: tarihsel hareketin materyalist temelinin anlaşılmaması olması, kapitalist toplumda her sınıfın rolünün ve öneminin ayırdedilmesinde yeteneksizlik, demokratik reformların burjuva niteliğinin, "halk", "adalet", "hak" ve benzeri konulardaki çeşitli yarı-sosyalist tümcecikler altında gizlenmesi.

1848 Devrimi, Marx-*öncesi* sosyalizmin bütün bu şamatacı, karmakarışık ve gösterişçi biçimlerine öldürücü bir darbe vurdu. Bütün ülkelerde, devrim, toplumun çeşitli sınıflarını *hareket* içinde ortaya çıkardı. 1848 Haziran günlerinde işçilerin Paris'te cumhuriyetçi burjuvazi tarafından kurşunlanması, doğası gereği, *yalnızca* proletaryanın, sosyalist olduğunu sonunda açığa çıkardı. Liberal burjuvazi, bu sınıfın bağımsızlığından, herhangi bir tür gericilikten korktuğundan yüz defa daha fazla korkuyordu. Korkak liberaller, gericilik karşısında alçalıyorlardı. Köylülük, feodalizmin kalıntılarının ortadan kaldırılışından hoşnuttu ve *işçilerin demokrasisi ile burjuva liberalizmi* arasında bir o yana bir bu yana yalpalayarak düzenin destekçilerine katılmıştı. Sınıf-*dışı* sosyalizmin ve sınıf-*dışı* siyasetin bütün öğretilerinin saçmalıktan başka bir şey olmadığı kanıtlanmıştı.

Paris Komünü (1871) burjuva değişimlerinin bu gelişimini tamamladı, cumhuriyet, yani içerisinde sınıf ilişkilerinin en gizlenmez biçiminde göründüğü siyasal örgütlenme biçimi, sağlamlığını yalnızca proletaryanın kahramanlığına borçluydu.

Bütün öteki Avrupa ülkelerinde daha çok karışık ve daha az tamamlanmış gelişim aynı sonuca ulaşmıştı — belirli bir biçim almış olan bir burjuva toplumu. Birinci dönemin sonuna doğru (1848-71) fırtınalar ve devrimler döneminde, Marx-öncesi sosyalizm *öldü*. Bağımsız *proletarya* partileri ortaya çıktı: Birinci Enternasyonal (1864-72) ve Alman Sosyal-Demokrat Partisi.

II

İkinci dönem (1872-1904), birinciden, "barışçı" niteliğiyle, devrimlerin bulunmayışıyla ayrılır. Batı, burjuva devrimlerini tamamlamıştır. Doğu, bu devrimlere henüz başlamamıştır.

Batı, gelmekte olan değişimlerin "barışçı"

(Devamı s.31'de)